

Bibliothèque numérique

medic@

Baillou, Guillaume de. *Paradigmata et historiae morborum*

Parisiis : Iacobum Quesnel, 1648.

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)
Adresse permanente : <http://www.bium.univ-paris5.fr/hist/med/medica/cote?05950x04>

PARADIGMATA
ET
HISTORIÆ MORBORVM
OB RARITATEM OBSERVA-
TIONE DIGNISSIMÆ,

*Quarum lectio non minus rei ipsius gravitate, & admira-
tione, quàm utilitatis ubertate est ad medendum
& praesentiendum profutura.*

Authore M. GVILLIELMO BALLONIO
D. Medico Parif. Celeberrimo.

ET
Editore M. IACOBO THEVART D. Medico Parisiensi.

PARISIIS.

M. DC. XLVIII.

PARADIGMATA
ET
HISTORIAE MORBORUM
OB RARITATEM OBSERVATIONE DIGNISSIMAE

Quorum libris non solum res ipsae continentur, sed etiam
causae, quibus obnoxii sunt, et tractatus ad nos pertinent
et praesentibus profuturos.

Auctore M. GUILLELMO BALLONIO
D. Medico et Celsissimo.
ET
EMENDATE M. IACOBO THEVART D. Medico Parisiensi.

PARISIIS

M D C XLVIII

LECTORIBVS BENEVOLIS

GVILLIELMVS DE BAILLOV

MEDICVS *ευπατρις*

Æpe illud vsu-venit ut quæ nobis obuia sunt, & sub sensum cadunt, ea nobis in nihilo habeantur: contra ea mirari soleamus ac amplecti quæ à nostris sensibus sunt remota. Et tamen in iis quæ ob oculos, aut ponuntur, aut fortè incidunt, vis magna poni debet: quòd eorù obseruatiò ad communem rerù eximiarum effigiem animo imprimendam plurimùm sit profutura. Relinquamus externa, in domesticis diligentiam nostram acuamus. Cum hoc opusculum rei medicæ sit accommodatum, è communi foro res est à nobis repetenda. Quoties noui morbi incognitique in dies surgunt ac nascuntur, qui à plerisque negliguntur? Sed id malè, magnòque ægrotantium incommodo. Quod eò ab illis prætermittitur, aut quod omnium morborum ut est nomen idem, ita & rationem, & ideam, & indolem eandem esse falsò crediderunt: aut quod ignorant quorsum rerum singularum obseruatiò pertineat, & quantum adiumenti sit allatura: aut, cum sibi persuadeant inde nonnihil & ad laudem, & ad cognoscendum opis contingere posse; hoc tamen flocci faciunt, & turpi otio languère malunt. Quorum ut sinistra leuetur opinio, ignorantia adiuetur, & ignauus in re fructuosa animus stimuletur addito minimo calcari, vno id verbo res potest explicari. Nemo ignorat ex singulorum in quoque corpore cognitione vniuersam ac generalem rerum in arte medica comprehensionem fluxiss: in qua communium theorematon omnis ratio vertitur, & tota vis posita iacet. Et cum admirabilis iste cursus ac progressio ceperit inde, minimo ex isto principio in tantam copiam & rerum vbertatem sensim increscens: ne mirum sit si quæ rara sunt & communem aliorum opinionem superant, ea necesse sit proponi & ad communem vsum accommodari. Vt enim fructuosa fuit eorum quæ ut plurimùm contingere cognitio, ita minorem non est habitura:

O o iij

apud cruditos homines qui otio non abutuntur, auctoritatem eorum quae raro eueniunt operosa obseruatio. Aut si illa in loco aliquo ponitur, cur hac exulabit? Quanquam, nisi nos in nostra opera industriaque excitanda coecutiamus, plaris faciendum putamus id quod raro venit, quam quod saepe sese iactat in populo, ut nullus sit qui etiam in quadrimo eius notitiam non profiteatur. Nam ut rariorum rerum obseruatio eruditorum ferit sensus, ac eis ad blanditur: ita in tritis vulgaribusque rebus imperita multitudinis dissoluta industria versari solet. Qui in theatris laudem quaerunt aliquam, dum mores hominum ficto simulatoque sermone, aut persequuntur, aut informantur, non quod omnibus notum proponunt, sed reconditum aliquid & inauditum vulgo exponunt, ut ex adumbrata simulataque fabulae serie aliquid expressum verumque eliciatur: Eodem modo in arte medica, cuius non ubique non adest usus saepe ea quae praecleara minusque subsensum cadunt, notari debent, ut in iis quae euentur sunt aliquid sit quod meminerimus, ac ne frustra res admiremur, ac si nil tale unquam contigisset. Quod multis qui popularem gratiam venantur ex vasa fuit, qui ut suam ignorantiam occultent, aut rei occultae & à communi sensu remotae nonnullam explicationem venditent, tum demum gloriantur cum quid nouum euenisse vulgo persuadent. Nam si ex animo res processerit, nec opinionem rei euentus sefellerit, publicandae suae industriae inde occasionem quaerunt, cum tamen potius fortunae talis euentus sit ascribendus, si quid aduersum euenierit, ad rei difficultatem nunquam antea à quoquam perceptae confugiant. Ac dum eorum quae raro eueniunt (eueniunt tamen, sed hoc fugiunt non aduertentes) ignari de populo malè merentur, iustam se satis occasionem praetexere putant, si se rei difficultate & insolentia defenderint. Quod ut effugiamus, ex propriis obseruationibus, & veterum Neotericorumque scriptis nonnulla morborum raro in vulgus seuentiam. Sed & uacua elicere volumus, ut haec animis nostris retenta impressaque proficiant. Nam & ita admirationis in morbis (quae admiratio artem obscurat) occasio omnis tolletur, & similibus exemplis eruditi quod erit muneris, pro cum exemplorum prolatio summa cum delectatione auctoritatem & sequemur, fidem orationi asserre soleat. Valete.

tum. Iussus omnino quiescere. Nulla tussis penè toto morbi tempore, Difficultas spirandi exigua, Poterat in vtrumque latus dormire. Quidam ex Medicis volebat experiri, num alacer esset in se erigendo, iubebat vt sese æger paulum erigeret; maximè vt detegeretur, num aliquid in capacitate esset, quod motu ipso deprehenderetur. Sed, vt inter pares inuidia facile se iactat, aliis id non placuit; maximè vero quòd eius opinionis autores primi non essent, & tamen id ad explorandum maximè fuerat opportunum, post 4. diem initum consilium (quoniam vulnus ad cicatricem tendebat) super iis quæ ad vulnus attinent, num tuto sineretur claudi, an vero dilatandum foret, an omnino claudendum, diuisæ fuerunt sententiæ. Alij omnino debere claudi censuerunt, quòd multum sanguinis & spiritus effluxisset, quòd nil alienum videretur in capacitate contentum, quòd Gal. & Guidonis consilio vulnera thoracis primo quoque tempore essent ad cicatricem ducenda, alioqui fistulæ metum esse, & sphaceli alicuius, aut syderationis in pulmone, qui alioqui alieno aëri & externo assuetu, facile affici alterarique posset. Naturæ negotium dandum, viam esse ad os, ad vrinas, aut intestina. Pleuritides beneficio naturæ transumpta exuëtaque materia curari. Alij contra nitebantur suspecta esse ægri bona & præter rationem alleuationem. Insigne vas incisum, sic non esse probabile, vt intra quatrimum clauderetur. Formidabilem esse cicatricem externam, quòd cum pars interna sit membranosa, propterea que amplius vulnere diducatur quàm carnosa, & tardius coalescat quàm ipsa carnosa, metus sit ne falsa opinionè internæ membranæ ad cicatricem perductæ, præter opinionem vulnus refricetur & refringatur. Actum fortè non amplius locus erit pyulco, aut euacuationi suppressæ saniei. Dicebant nil referre, si benè habere videretur primis diebus, sed expectandos alios dies criticos, & quid serus vesper veheret. In his vulneribus tuta omnia timèda esse. Non metum esse debere fistulæ, nisi vulnus consenuisset. Non ita metuendum esse ab externo aëre, quòd plus detrimenti esset affuturum à suppressa sanie, aut pure, quàm ab externo ambiente. Et qui dictum est naturæ opus committi debere, & aliàs tutiores vias confinxisse naturam: contra dictum nouercam & brutam esse naturam, & aliquando veluti consultò, pus & sanie ad tempus seruare, quod cum cōmodè excerni non potest, repentina mors obtingit. Sic satius esse cum vulnus hiet & pateat, si quid alienum sit, illac expurgare, quàm aut nouas vias comminisci,

comminisci, aut oclusum obseratumque vulnus denuò aperire, magna enim esset ignorantia suspicio, & iuncta crudelitatis opinio; immò & tutissimè fieri illo loco, & vulnus patere affirmabant & locum esse idoneum sectioni in purulentis. Qui præerat omnia sic moderari voluit, vt vtrique parti adblandiretur: at istæ blanditiæ & temperamenta ægrum perdidit, desitum est vulnus cicatricem contrahere. Triumphus antè victoriam canebatur. Iam satagentium quorundam Chirurgorum avaritia, sibi loculos amplissimos acquirebat ad emungendam regiam liberalitatem, attentiores ad rem erant, non ægri rem, sed suam. Regis qui frequenter aderat (æger enim erat amicus Cæsaris) benevolentiam aucupari volebant, & in hoc omnis eorum ratio, animus, industria, & negotium otiosum versabatur. Iam libellos supplices vulgo placets, ad demerendam Regis liberalitatem porrigebant. At Regis nimia diligentia & amor ad præcipitandum ægrum nimius fuit: omnes enim id vnum studebant, vt Regi placerent, vt aliquid agere & dicere viderentur; sic salus ægri negligebatur, & si quid aliàs malè gestum fuit, hîc malè gestum est. Itaque Regis spes fallitur, ægri salus deseritur, foro & scænæ seruitur, avaritiæ locus quaritur, mons parturit, nascitur ridiculus mus, & his artibus in opprobrium & artis Medicæ & Chirurgiæ omnia conuertuntur: minùs enim benè tractatur quàm aliquis de plebe homuncio, aut scrutorum venditor. Porro supprimitur sanies in thorace multa, febris perseverat,alui profluuium, macies, tandem de repente difficultas spirandi, πένθος, & inde mors, hæc contigit circà 33. diem à vulnere. Apertum cadaver, 3. aut 4. libræ sanguinis saniosi in capacitate thoracis inuentæ sunt, corpus ipsius pulmonis non erat vulneratum, sed tamen per ichoris contagionem erat velut tabo infectum, & membrana succingens erat syderata. Mirum quòd toto morbi tempore nulla pene tussis fuit. Si tantula pars humoris pleuritim facientis tussiculas adfert, cur non tanta saniei pars in thorace & circùm mediastinum suppressa? nullus dolor lateris, nullum sputum cruentum.

Nobilis vir in bello ciuili per fuga multa tulit incommoda; in tot tantisque discriminibus cœpit laborare destillatione à capite postico, præsertim in humeros & ceruicem, hinc colli ac ceruicis contorsio quædam. Et cum tempore occursum non fuisset remediis ad id institutis, ita malum increuit, vt facies in posteriora detorqueretur, & non nisi magno conatu in anteriora reflecteretur.

P p

At siue bibere, siue edere, siue loqui vellet, funiculo in eam rem comparato retrahebatur caput aliorsum inclinans. Nunquam Lutetianis Medicis quidquam tale videre contigerat. At laborandum fuit in specie morbi inquirenda, & remediis accommodatis. Videbatur nonnullis vnus partis esse resolutio, quæ alteri conuulsionem attulisset, quod non erat credibile, nam in eodem statu pars perpetuo permansisset. At reducta facies in suum locum nisi magno conatu & magno cum dolore sisteretur, conuulsio quodam modo statim reuellebatur in postica, magnâ omnium qui aderant admiratione. Conuulsio erat reuera, & omnes muscoli erant affecti & viscoso frigidoque humore imbuti, qui discussus vsu rerum calidarum affectum sustulit.

3. Mirum & inauditum quod contigit D. Colino Scabino Calentensi Synocho febre putrida laboranti. illi multoties educitur sanguis, febrilis incendij restinguendi gratia, vnâ horâ, aut alterâ post celebratam phlebotomiam, sanguis vasculis exceptus vermiculis plenus conspicitur, vt in putri & verminoso caseo obseruari solet. Nihilominus conualuit. Causam tantæ putredinis referebant Medici ad grauem malignamque exhalationem in aëra sublatam ex vacuata cloaca ciuitatis inquinamenta, & purgamenta excipiente, quæ ambientem permixtione labefactauerat, & exitiali labe conspurcauerat.

4. Cuidam mulieri quinquagenariæ obortus in ventre tumor, hydropis opinionem faciebat. Ante morbo graui afflictâ fuerat, victa ars malo graue symptoma non arcuit. Has tumentis aqualiculi molestias menses aliquot tulit, donec in hydropem cõfirmentur. Fœditas coloris, carnis ac molis collapsus, marcor & eminens abdominis tumor asciten significabant. Afflictâ annos aliquot morbo ac symptomate victa excessit. Apertum cadauera, qua intercus copiosè erupit, lien ac iecur vitium fecerat. Intestina velut tabo infecta conspiciuntur. Nec alia occultior diuturnæ calamitatis & mortis occasio quæ sita est, donec in latrocinantis & penitus scrutantis Chirurgi conspectum se mesenterium dedit. Occurrit aliquid insolens cuius nouitas non tam admirationem peperit, quàm admiratio expectationem superauit, omnibus stupor fuit; inuentum est mesenterium ab intestinis separatum & absolutum. Pondere, qualitate, abscessuum insolentium, tanquam latentium scaturiginum vbertate, supra quam credi potest fuit prodigiosum. Dena pondo pependit, densum, corpulentum, succulentum.

plus iusto. Longius, latius & altius quam natura ferret. Sed abscelsum perennitas maiori admirationi fuit. Nam & melicerides, & steatomata pullularant. Tumores ex iis quidam adeo increuerant & satiati fuerant, vt exigua punctione ingens humoris mellei copia æstu quodam exundaret. Multiplices tumores & lacunas humoris varietate, aut prudens, aut inconsulta natura quasi cellulis distinxerat. Aliàs coacta ac conglobata materies atheroma potiùs exprimebat, aliàs ob solutum, sed aliquantulum viscosum quem continebat humorem in meliceridon familiam tumor erat potiùs natus cooptari. Choerades non apparebāt, sed hic humor in naturam strumosam fortè degeneraturus erat. Sic omnia monstrosa. Digladiabantur etiam anatomes gnari & ancipites erant, an esset mesenterium id quod apparebat, an quid aliud. Stupore quodam, nutu, renutu, hæsitacione potiùs rem definiebant ac diiudicabant (aut se fingeant diiudicare) quam graui aliqua ratione. Ex mutuo ore alij mutuo pudibundi ac dubitabundi pendebant. Ita herclè hæc pars tanquam deformata & in aliam naturam μεταπλασθεῖσα naturam propriam ac formam exuerat.

Nobilis phreniticus per nouem dies decubuerat. Nulla arte conciliatur somnus, circà nonam noctem omnia exacerbata. Exiliebat, & medico assidenti manum afferre volebat. A ministris in lectum coniectus est, fingit se dormire. Inopinatò è lecto surgit, & è sublimi fenestra, in medicum qui in area stabat incidit præceps. Miraculo sanitati restituitur. Putant casu discussam materiam, copiosæ vrinæ fluxerunt, simile quid apud Hipp. lib. 5. epidemiorum. Cuidam crurum rigor erat, & diurnus: fortè in lapidem cecidit. la sum caput est, vertigo oborta est. desit malum vetus.

Mulier paupercula se vtero gestare opinabatur, venter intumuerat valdè. Exacti sunt perfecti fœtus menses, nil producitur, tumor perseuerat. Alij eam hydropicam existimant, alij molam gestare autumant. Posteriorum opinionem euentus meliorem detexit. Nam cum annos sedecim has tumoris molestias tulisset, emaciata interiit. Aperto cadauere apparuit vterus, vndiquaque distentus. Magnam cucurbitam & profunditate densitatéque, & amplitudinem referebat. Adeo induruerat vt apprimi digiti non possent. Crassities digitorum quinque penè erat, pendebat pondere libras nouem cum dimidio. In capacitate interna, massa quædam carnea concreuerat, quæ pertinaciter interno corpori vterorum adhæserat, immo in eius naturam penè coaluerat. Molam

esse putabant, quæ flexu temporis diuturnioris ita vteris ipsis magno adhæsu & pertinaci coniuncta, in similem naturam vna sui parte coiuerat. In colo vteri abscessus erat steatomatis naturam referens, cornua manifestò apparebant, testiculus tantùm vnus erat. Miraculò multis dissecta hæc pars exhibita est ad spectandum.

7.

Ioannes Hualdus annos natus viginti & duo, de dolore capitis queritur, humiditate cerebri effusa in opticos neruos occæcatur. Aduersus id omni præsidiorum genere oppugnatur, nil proficitur, immo & empiricorum præsidia aduocantur. Audio tãdem visum aliquatenus recuperasse, dolores perseverant capitis intolerabiles, omnium remediorum vim malum superauit. Præ mali diuturnitate & vehementia interiit. Aperto cadauere abscessus reperti sunt in processibus (quibus vires & munia certa à natura tribuuntur) mammillaribus. Illos abscessus melicerides vocare possis, quamquam ad scirrhum proximè accedant. Os frontis erosum erat & perforatum vi humoris acrimoniaque; foramen erat instar quadrantis qui tres denariolos pendet. Circum foramen obsita erat caries multa quæ tempore exedisset. Ossa autem ethmoidea parte interna magis cariem contraxerant, & paulò antequam interiisset nec videbat, nec odorabatur. Conuulsus interiit. Vno antequam interiisset anno pedes incuruos retractosque habebat, adhibitis particularibus frictionibus ex hydrargyro, ista contractio sublata est. Sed antequam fatis concedit, præ conuulsione & manus & pedes incuruantur, & sic miserrimè suum diem obit. Putabant venefico poculo imbutum, sed male. Sed tanta fundi calamitas non aliunde orta erat peritorum consilio & opinione, quàm à latente luis venereæ veneno. Atque reuera signa aliquot paruerant: sed in primariis istis liberis, si quid peccatum sit, omnia solent leuiora æstimari. Contendebant quidam eum ad luis venereæ curationem adigi debere, vndelibet hoc malum natum foret: sed metu pecuniæ amittendæ ex venditione magistratus in quo erat constitutus, aut ne ea de re eliminaret quiddam, curatione superfluum est. Nec dubium est quin spes aliqua curationis superesset, si plus valuisset virorum bonorum sinistrum aduersumque rerum exitum metuentium autoritas certa ratione roborata, quàm aut amittendæ pecuniæ metus, aut fucata nonnullorum opinio malo adblandiri solitorum.

Claudius Prior cum sumptuum metu medicos consulere ne-

Tamen & abscessus illi & ossium caries potest ab alia causa quam à venere aut veneno oriri vide quod scripsit Hipp. lib. 2. de morbis cap. de carie ossis capitis.

glexisset intolerabili siti cruciabatur. Hanc mero solvere nitebatur. Adaugebat magis. Viscera habebat calidissima, intemperantissimè vixerat, & malè affectos pulmones malèque affectum iecur elephantica facies demonstrabat. Malo vires quærente raptis sursum humoribus & aluo astricta penè suffocatur. Stertit, lingua densatur, apoplecticus quodammodo fit. In ore densitas ista linguæ remanet, circum venas ranales batrachion nascitur, in gargarone quoddam ἑπιφλόγισμα, ac si angina esset ἐρυσίπελα πώδις, loquendi magna difficultas, omnia ex arte fiunt: tamen cum non febreret multum, inopinatò septimo die natura irritata moliri vult aliquid. Nescio quæ materies in pulmone conclusa mouetur, ac si abscessus aliquis esset. Iactatur, resurgit sæpè, stertor, mors illa sitis ingens à pulmone calfacto ob pituitam putrem nata erat. Erat vel erysipelas in pulmone improprie dictum ab Hipp. denique hoc fuit pleripneumonicon. Simile passus est piæ memoriæ Doctor Therisophus Galterus: cum enim inextinguibilem vnus mensis sitim sustinisset, oborto leni dolore lateris, intra quadriduum interiit.

2. de morbis.

Mirum quod obseruatum in aperto cadauere cuiusdam virginis: ea cum per menses aliquot laborauisset, & iam de hydrope metus esset, vi morbi interiit. Internum corpus obsitum erat exiguis admodum abscessibus, quorum infinitus erat numerus. Sebium contentum in iis videbatur: speciem internarum charadon putabant.

9.

Nobilis mulier frequenter animo deficiebatur, omnibus remediis magnam & malignam vim morbi oppugnantibus confulebatur. Aperto cadauere in sinistro cordis ventriculo repertus est exiguus quidam grumus sanguinis qui ibi concreuerat, hinc repertina mortis occasio.

10.

In obsidione Rupellæ cuidam nobili globulo sclopetario transfoditur pectus à costis mammæ sinistrae subiectis ad infimas notas costas lateris dextri; præsertim quæ parte sita est cartilago xiphoides: hoc tamen vulnus curabile fuit. At anno post obortus dolor est intolerabilis colico simillimus qui nulli cessit remedio. Eo extincto apertum cadauer. Inuentum est diaphragma parte sua carnosa perforatum superiore ictu. Atque foramen illud aliqua ex parte obductum erat caruncula quæ circum accreuerat: Tamen per reliquam rimulam colon intestinum sensim subiue-
rat thoracis regionem, deinde per attractionem quandam maiore.

11.

sui parte ingressum fuit: idemque contigit quod tenui vulpeculæ apud Horatium, cum enim intumuit egredi non potuit. Denique vt fit enterocele in scroto, ita enterocele facta est in pulmonis capacitate.

12. Alteri à simili ferè in diaphragmate vulnere, ventriculus subiit pulmonis capacitatem sensim, & intra breue tempus interiit.

13. Mercatori dolor summus ad spinam dorsi, annum integrum laborabat. Quòd aliquando lue venerea infectus esset, id attribuebant veteri morbo. Ter aut quater litus est. Nihil malum quieuit. Tandem sursum deorsum ingens sanguinis copia excreta est. Aperto cadauere Aneurisma compertum est in diuisione magnæ arteriæ ad ilia, quâ parte spinæ incumberet.

14. Ioanni Formaget dolores ad vtrumque hypochondrium ac præsertim ad sinistrum. Solo manus apulsu dolebat, manifestus erat pulsus in liene. Nos aneurisma esse suspicabamur. Eodem die quo secta vena exolutus est diffuso affatim sanguine. Putruerat lien, & grumosi sanguinis sinistro in hypochondrio magna copia reperta est.

15. Cuidam omnes arteriæ micabant manifesto. Mirum id fuit. Insituta diæta curatus est.

16. Mulier præpinguis macrescere volebat. Creta & aceto sæpè muliercularum & empiricorum consilio vsa est. Hinc pylori constrictio insecuta est tanta, vt inde mors euenerit.

17. Cuidam lien sua mole iecur superabat. Crediderunt medici illud iecur à tanto liene in coctionis munere perficiendo adiuuari.
Fernel. c. 7. l. 1. physio.

18. Cuidam vnus tantùm ren erat, sed mira magnitudinis mole alterius defectum compensabat.
ibid.

19. Cuidam dolor capitis implacabilis circum futuram coronariam. Irrita medicamenta. Qua parte dolor designabatur, eadem facta scalpello sectio. Non profuit. Aperto capite repertus est vermis inter caluariam & piam matrem situs. Si terebrata caluaria fuisset, spes vitæ aliqua fuisset.

20. Filius familiâs cladem gallicam patiebatur. Dum id clam esse vult, imperito barbitonfori rem credit. Hic rem paruifaciens nil interesse putat quo modo morbus curetur. Nam æger toto die ad prima munia redibat, deinde sero benè cœnatus duabus horis post illinebatur hydrargyro: nox ita transigebatur. Mane circiter deci-

mam patris mensæ accumbere. Et ita morbo defun&urum se putabat. Sed de repente centum penè locis tubercula apparuerunt atheromatis simillima, & paruarum lupiarum instar. Elephantiasis metuebatur. Remedia ad elephantiasin vsurpantur: media curationis via obiit.

Inueni cuidam magna in ventriculo cruditas erat, febris quotidiana successit. initio paroxysmorum syncope: deinde epilepticæ conuulsiones. Quid hoc rei?

21.

Hieronymus
Sabucimus.

Magdalensæ ad ædes diui Marci habitanti pes palpitare vehementer ex pollice dextro cœpit. Hæc palpitatio hinc rectâ ascendebat per crus, femur & lumbos, donec ad caput perueniret, quo contacto desipiebat, postea statim conuellebatur spuma ad os facta.

22.

idem.

Mulier quædam strangulatui matricis erat obnoxia. Sæpè in comitiales conuulsiones incidebat ac syncopas. Hoc malum cum sæpius tulisset, nec vlllo remedio liberaretur, excreto tandem è vulua nigro quodam humore & crasso, miraculo euasit.

23.

idem.

Philosophus quidam intolerabili capitis dolore tenebatur, pars dolens in syncipite magnitudine digitum non superabat. Aperto capite crassior membrana ea parte in qua dolor excitabatur caluaris adhærebat pauculo humore putri interiecto. Annotauit quoque autor idem quosdam comitiales factos fuisse quod pars vnguenti ex hydrargyro in aurem incidisset. An hoc verisimile est.

24.

idem.

Cuidam familiaris erat prolapsio intestini in inguen, fortè illi bubo venereus oboritur, suppuratur. Aperitur scalpello pars. Ita dum cicatrix obducitur, ita firma fit pars vt via præclusa sit descensuro intestino.

25.

Coquus quidam difficultate meiendi tenebatur, aliquando suppressio erat vrinæ. Calculum in vesica, aut aliquid simile suspicabantur. Per quædam interualla malum repetebat. De repente interiit, subitæ cladis causa reperta est aneurysma ruptum, valdè enim erat dilatata arteria quæ vasis vrinariis subiacebat. Ac credibile dilatationem istam arteriæ difficilis mictionis causam fuisse.

26.

Grauidæ mulieri octauo mense abscessus ex aure erapit, filius eius hoc partu editus perpetuè purulentas aures habuit.

27.

Fer. c. 11. l. 1.
de morb. caus.

Quidam opimo corporis habitu, bibax, diebus octo ex ingenti corporis mole in magnam gracilitatem, citra vim morbi collapsus

Hip. 5. epid.

28.

idem de vrinis c. 11.

est. Et magnam vrinæ copiam profuderat, repentini collapsus & extenuationis causam.

29.

Idem c. 10. de febr. forte idem D. Sangermano contigit cui erat familiaris vomitus.

Quidam ætate florente epulans liberaliter, quotidie bilem vomebat. Hæc cessat vomitio; hinc ventriculi dolor immanis cum nausea & tussi inani. Viciis die rigebat citra febrem. Exactis diebus xv. tertiana corripitur; hac soluta resoluuntur omnes partes quæ sub capite sunt. Aperto corpore bilis prassina syncera reperitur in cauo iecoris pondo libræ membranis coercita, & huius portio in nervos spinæ iam irreperat.

30.

Quidam in cymeterio sancti Ioannis à lithotomis sectus, detracti quinque lapides. Mirum quod illi per totam penè vitam contigerat. Aluus nil penè reddebat nisi liquidum, aut sollicitata pharmacis. Nesciebatur quò id esset referendum. Aperto cadauere repertum est in medio vnius crassi intestini annulus crassus & durus qui mediam penè intestini partem occupabat. Sic crassiora excrementa non poterant transmitti.

31.

6.9. pathol.

D. du Peron per 15. menses aluus liquidiuscula deiciebat. Tandem excretus ingens lapis qui continebatur in intestinis. Fernelius multos recenset quibus ab intestinis lapides deturbati sunt etiam sine dolore.

32.

Rassius obseruauit detracto pilo vno eorum qui in cauitate nasi nascuntur, cancrum teterrimum contigisse. Quod notandum, nè quid hîc temerè fiat.

33.

Filia Bartholomæi Roland ventris tormina quæstæ est, vomitiones affidua. Dolor nulli cessit remedio, dolore victa mortua est. Stylo abdomini immisso exiguo admodum foramine flatus erupit, & totum abdomen resedit. An non viuenti metu repentinæ mortis ista punctio fieri & potuit, & debuit. Audendum hercle desperatis maximè rebus.

34.

Dolebat sartor quidam, & suppressionem quandam vrinæ patiebatur. Erat autem pituita obstruens vrethram quæ id faciebat. Ille dum niteretur, acu pituitam aut inducere, aut educere, ea fortè impacta isti pituitæ introducta est; tribus post annis eductus est ex lithotomo lapis. Hic stæ acu erat transfossus. Nunquid id miraculi instar est?

35.

Puero cuidam in pupillam oculi stilus acutus adigitur: aqueo autem humore effuso qua ictus fuerat oculus, minor aliquantò reddita pupilla est, corneaque in rugas contracta est. Sed qui effusus humor erat, collectus est, & in locum suum refusus, vlcere ad cicatricem

cicatricem perducto sanitati æger restituitur. Rara hæc sunt: nam cum vlcus pupillam attingit & aqueus humor funditur cæcitatibus certissima metus est; id tamen Galenus obseruauit cap. 2. lib. 1. de sympto. causis.

Cuidam Chirurgo cum per dies aliquot cum summa cutis siccitate & squalore febris assidua, periculum mortis crearet, ac iam de funere ageretur: audacioris medici consilio propinata aqua quantum ebibere posset: deinde vestimentis circumtectum corpus: sudores manauerunt: aluus liberior fuit, conualuit. Ab eo tempore familiaris fuit ob refrigeratas impendio partes alui fluor ex interuallis repetens. Iam annos 24. perseuerauit. Mirum cur maior offensio non contigerit. In methodi medendi lib. 9. vetat Galenus ne siccis calidisque corporibus aqua exhibeatur, quod partes solidas lædat, verba Galeni hæc ferè sunt: Intempesti-
uè aqua præscripta imbecillas corporis partes concutit, vnde non-
nullis ilico spirandi difficultatem, conuulsionem ac tremorem
conciat. Minus iis tuta qui paucum sanguinis habent. Nam ce-
leriter ad partes solidas venit. Tamen alio in loco in febribus he-
cticis in quibus carniū est consumptio aquam mirificentissime
laudat. Aquæ potus, vt ita duo illi loci concilientur, initio hec-
ticarum & intemperiei calidæ siccæ confert, & dum vires vigent.
Sed si contrà eueniat, quia nil in corpore est quod vim occurren-
tis aquæ debilitet & frangat, damnis augetur ægrum corpus.

Aristo. Mitilnienfis corpore erat gracili, macro, & superius os
ventriculi vt potè frigidius aquæ frigidæ assuescere nõ posse sæpè
animaduertent. Morbo præhensus est, cui profligando aquæ po-
tum ex vsu esse medici colligebant. Ille verò contrà insistebat ne
frigida propinaretur, alioqui, aut grauis singultus, aut conuulsio-
nis metum adesse. Medici opinionis suæ defensores pertinaces
frigidæ poculum propinant. Contigit vt æger prædixerat. Nam
conuulsus inde interiit. Quod diligenter notandum est vt ali-
quid consuetudini tribuatur.

In exhaustâ siti cruciatos & ab ea nonnullos intereuntes vidit
Galenus. Primum eum qui viperam (dipsadem esse suspicatur)
comederat: item qui vinum in quod fortè, inciderat hoc animal,
tum qui vetus vinum ad ebrietatem hauserat. Nec non qui in
nauis siti diuexati temperare sibi non potuere quin marinam
aquam biberent, ij celerius interierunt, quam qui ab ea tempe-
rarint.

39. Vomitus cruenti & munctionis cruentæ ac hæmorrhagiæ causa esse potest hirudo, aut bibita, aut inter natandum naribus ducta. Et Galenus ita de homine integrè sano sensit qui cruentum euomeret. Nam fortè ille in fonte paruam hirudinem hauserat quæ tempore increuerat: aliùs cruentum eodem in nare adducto animali emunxit.

Gal. c. 5. l. 4.
de loc. affectis

40. Fernelio occurrerunt qui cum nonnulla respirandi difficultate laborarent, ab exercitatione incalentes lapillos tussiendo è pulmonibus extunderent. Alij pilulas crui, aut pisi magnitudine. Ac idem obseruasse se fatetur Galenus in libris *Ἐπὶ τῷ πῶν πεπῶν τῶν πῶν.*

Fern. c. 10. l. 5.
patbo.
Gal. c. ult. l. 4.
de locis affect.

41. Antipatri medici notanda historia, & cuius morbus non nihil dedit negotij Galeno, & sex mensium tempus exigeretur antequam notitiam causæ pulsus inæqualitatis haberet. Antipater omnem in multis pulsibus, immo & in vna pulsatione inæqualitatem querebatur. Causam ad vitium pulmonum, nempe ad obstructionem Gal. referebat: obstructio autem & angustia, aut cum febre est, aut necessario cum orthopnoea, neutrum aderat, quod mirum. Causam autem cur orthopnoea non esset Galenus sensit quod humor viscosus nõ asperas sed læues arterias tantum occuparet. Inde notandum non omnem arteriarum pulmonis obstructionem difficilem anhelitum afferre, sed quæ in asperis non autem læuioribus est arteriis. Sed quæ in læuibus est, tandem malo increfcente repentinum affert interitum, vt Antipatro quoque contigit.

Gal. c. ult. l. 4.
de locis affect.

42.

Septennis puella diarrhoea correpta plures dies grauidam olimdamque materiam aluo reddit. Consilium cum mulieribus ceptum est, in eam rem largè cytoniatum exhibetur. Aluus inde omnino restitit. Eâ suppressâ sæua tormina excitantur, adeoque intumescit venter vt repentè hydropica facta videretur. Inualescunt dolores, stercus per os reiiicitur. Aperto cadauere cæcum intestinum adeo cytoniato obturatum depræhenditur, vt illac nil pertransire possit. Immo accidere potest vt illa putris acrisque materia pereso perforatoque intestino aliam sibi viam quærat. Hinc patet nocere plurimum si aluus fluens repentè supprimatur.

Fern. c. 9. l. 6.
Patholog.

43.

Senator sanus ex coniuge sana liberos omnes surdos suscepit, & multos; huius rei causam cæcam putant. Conformationis vitio tribuunt, sed vnde.

Fern. c. 6. l. 6.
Patholog.

44.

Alius cum Lutetiæ degebat sanos omnes liberos suscepit: s

Burdigalæ, omnes mutos & surdos. Item alia mulier sana coniugi sano iuncta, surdos habebat. Recens natis Fernelius, oleum amygdalinum amararum in aures instillabat. Auditum recuperabant.

Adolescens à vehemeti exercitatione cum molesta tussi torqueretur, vomica integram oui columbini magnitudine exudit, in qua pus erat laudabile. Secuta hinc cruenta excretio. Conualuit. 45.
*Fern. c. 10. l. 6.
Patholog.*

Parrhisii duo medici repente interierunt rupta vomica in pulmonibus, cum nec febris, nec inappetentia, nec aliud simile præcessisset. Quæstio. Quî fiat vt ita lateat vomica nec sui signum edat? cur non ab ea effertur vapor in partem vicinam qui leipothymiam afferat? hoc explicauit Hippocrates, Quibus suppuratio in corpore latet, ea vel præ puris crassitie, vel loci non apparet. Sic circum voluentis materiam membranæ crassities impedit quominus à parte quicquam mali exhalet. 46.

Quidam in vico templi fluxu alui laborauit. Sexto post anno interiit. Multis vomicis obsessum erat hepar & pars mesenterij syderata erat. 47.
*Holler c. de
alui fluxionibus.*

Monachus pici simillima excreuit. Extima algebant, de funere agebatur. Conualuit. Ne credas omnem qui per inferiora excernitur nigrum sanguinem malum esse & atrabilarium. Nam Hippocrates ait 4. aphorismorum per comparisonem per inferiora melius esse nigrum deiici. Galenus vult illum nigrorem tarditate egressus acquiri. 48.
*Holler. c. de
dysenteria.*

Adolescens annos 12. natus bilioso fluore vnà cum febre correptus deiiciebat dysentericis similia, nigrum sanguinem Sitis, extima algent, vigilia. Obiit 9. die. secatur cadauer. Oesophagus ad ventriculi os superius & medium thoracem syderatur, item & epiploon. pulmones vlcerati, & intestina. Sæpe in dysenteriis malum longiùs serpit. Relictis intestinis appetit malum aluum ipsam, præsertim cum corpus biliosum, partesque sunt imbecillæ. Qua ratione dysenteria vis ad aluum vsque pertineat videre est in aphorismo illo. Diuturnæ dysenteria si nausea & cibi fastidium superueniat, malum. 49.
ibidem.

Alteri febris, vomitio, ventris dolor, deiectiones pici & nigro sanguini similes: 20. die mors. Inuentum est vlcus vstulatum in ambitu exesis omnibus tunicis ventriculi qua parte in pyloron decliuus est. Toto morbi tempore aluus prociidebat. 50.
Holler.

Et nos in fabro lignario obseruauimus rem commemoratione 51.

dignam. A malè curatis hæmorrhoidibus, & vi sedi illatâ, rectum intestinum imbecillum redditur. Cuidam rheumaticæ dispositioni obnoxius est, id est, ex quibusdam interuallis sanies olida & putris illâc manabat. Gulæ & abdomini seruebat. Generosioris vini amantissimus, habitu erat macer, squalidus. Cœpit non ita fluere ista proluuius: hinc dolores ad inum ventrem: iactationes, carentia somni, inappetentia: tum fastidia ciborum, & vomitiones perpetuæ: tamen à medicamentis leniùs habebat: & naturam vim potius ferebat medicamenti, quàm alimentorum gratiam. Cum quid biberat ederat ve ponderis sensationem habebat in ventriculo, & veluti de obice obiecto querebatur. Nulla arte vomitiones cessauerunt, febris lenta. Tandem consumptio corporis, imus venter collapsus, partium extrimarum perfrigeratio: Mors. Aperto cadauere gibbus hiebat, fundus ventriculi & pyloron syderatum: totus ventriculus putris & laceratus est, minimo ferè digitorum conatu.

§2.

Holler. c. de
dysenteria.
Gal. l. 2. c. 19. g.
missione ad-
uersus Era-
stratos.
Hipp.

Dysenteria quidam detinebatur, repente suppressa est, & paulo post insanus redditus est. Et Galenus suppressione hæmorrhoidû, & dysenteria, nephritim arrabilarios morbos consequi auctor est. Nobilis pictor in fœdam stabiem suppressâ dysenteria incidit. Et Hippocrates particul. 80. lib. 4. de diætâ acutorum, dysenteria quæ cessauit, aut abscessum, aut tuberculum efficiet, nisi vel in febres, vel in sudores desierit: & in Coacis scribit, Dysenteria in tempestiuè suppressa abscessum in costis, aut visceribus, aut articulis facit. Causa cur suppressa semel dysenteria aluus ita restringatur, est quia siccatur intestinum humore furibundo suppresso: & tum pus in intestinis manet quod tandem interficit. Quod in plerisque obseruatum.

Hipp. in Coacis.

Holler. c. de dysente.

§3.

Holler. c. de stranguria.

Domino de Mancy calculosi renes suppurarunt & collique facti sunt, adeo vt pellicula externa remaneret. In aliis idem obseruatum.

§4.

ibidem.

Cuidam subito resoluitur vesica cum repente dolor incidisset in os sacrum & coccygis, vrina suppressitur. Tamen tussiens, aut manum pectini admouens reddebat. Rectum intestinum à vai-δντων redditur, clysmata non sentit. Ad motis contra paralyfin remediis conualuit.

§5.

Primarius Collegij diuæ Barbaræ longa vrinæ suppressione diuexatur. Vi remediorum aliquando meiebat, solus ren dexter calculo erat occupatus. Cur non sinister officium suum fecit?

Nobilis quidam in pueritia sectus fuit. Grandiori dolores ad vesicam, calculi signa aderant. Ca. herere tamen deprehendi non potuit. A malè curata cicatrice abscessus & gangræna venit, interiit. 55.
Holl. c. de strang.

Mercatori omnia calculi signa, Catheter probare non potuit. Mortuo duo magni calculi reperti sunt, singuli sua membrana inclusi. Membrana illa iudicium catheteris eludebat. 57.
Holl. c. de lapide vesicæ.

Vidi puerum annos duodecim natum qui calculum in vesica haberet, intolerabili dolore cruciabat. Interiit vno ante obitum anno, adeo putrem olidamque materiam meiebat cum dolore strangurioso (vt sic dicam:) vt qua parte vrina vestimento hærebat in ea vermes nascerentur. Notandum hîc humorem pituitosum, putrem, & purulentum humorem (sine vlcere tamen) eadem symptomata inuehere posse quæ & calculus ipse. 58.

Aduocatus meiebat vermes à pituita in vesica succrescente. Alius intolerabili conciatu pituitæ quæ in crystalum concreuerat, partes aliquot excernebat. Quidam annos 20. vrinam cum capillitio vrinam excernebat. P. æles pituitam lentam, corruptam magna quantitate meiebat. Notat quoque Hollerius à renibus pus excerni: nec necesse esse vt sanguis vnâ excernatur. Item in pulmonibus & capite inuenti lapides. Et ab abscessu renum tabes contingit, hinc mors. 59.
Holl. c. de calculo vesicæ.

Mulieri cum cruciatibus purulenta, vrina profuebat. Quarto post mense interiit. Duo calculi in corde cum multis abscessibus reperti. Renes erant integri & viæ vrinariz. Mirum quî tantus dolor cruciaret. 60.
Holl. c. de lapide vesicæ.

Mercatori dyfuriâ patienti signa omnia calculi. Secto non reperitur lapis. Ad collum vesicæ caro concreuerat. Idoneis consumpta remediis, conuāluit. Obseruatione dignum est quòd mictus cruenti in plerisque perspiciuntur. Non tamen magno terrori esse debent. Nam annotat Celsus lib. 4. post vehemens exercitium sanguinis mictum contingere, quod lassitudinem à labore contractam leuat. Hoc autem præfertim iis contingit quibus solemnîs euacuatio aliqua suppressa est. 61.

Aduocatus Perrot minimas carunculas sæpè meiendo excernebat. An non id a renibus? 62.
Holl. c. de mictu cruento.

Moniali cuidam mictus cruentus: at & ob exercitationem potest contingere, & ob suppressos menses, (vt huic contigit) &

αριστικῶς.

64. Aduocatus Archambault sæpè per os sanguinem excernebat, per aluum & vnà cum vrina.
65. *Holl.c. de vermibus.* Puella album vermem latum, palmo maiorem satis crassum reiecit per nares, nulla tussi, nullo vomitu antecedente. Præcesserat acerbissimus capitis dolor per duos dies. obseruauit Valefcus de Taranta dolores capitis à vermibus esse.
66. *ibid.* In quodam cum præcessisset lumborum & regionis renum dolor, è renibus ipsis cum vrina vermes reiecti sunt.
67. Puer natus annos 12. ex interuallis longos vermes, albos è ventriculo reiectabat. Erat commotio, morsus, sitiebat, angebatur.
68. *ibid.* Excretum vermem, Tineam vocatum, nouem pedes longum obseruauit Valeriola. notat quoque Sanaronola vermem pedes 15. longum excretum fuisse, lib. de vermibus cap. 1.
69. Senex cum ea symptomata quæ & pueri conflictati vermibus, passus fuisset, quingentos excreuit vermes propinato medicamento è scordio & corallina.
70. *Holler.* Mulier rustica palpitatione cordis & inflatione ventris, ac si vtero gereret, laborabat. Vermes prodière quam plurimi, conuulit. Sæpè insolentia symptomata vermes afferunt.
71. *Holl.c. de hæmorrhoid.* Nobili cuidam, cum in grauissimo renum dolore pus, sanguinem & crassam pituitam meieret, quia tumebat hæmorrhoidis, & dolor non cedebat remediis, a pertione hæmorrhoidon, incredibili celeritate dolor conquieuit.
72. *Cap. de exitu ani.* Mulier nil excluderat stercoris, dolor in ano ingens, implacabilis. Speculo immisso nil apparuit. Tandem summa vi & eo conatu & dolore qui in difficili partu est, rotundum globulum è cæco intestino deiecit. Is globulus tunica erat inuolutus suberis substantia, herniâ laborabat.
73. Dominus de Vau-iour annos natus viginti cum palpitatione annos aliquot laborasset, assumpto cassicæ bolo eodem die interiit. Quod iis contingit qui ea palpitatione molestantur. Omnes arteriæ euidenter in singulis ferè partibus palpitare videbantur. Aperto cadauere adeo omnes cordis valuulæ & magna arteria distenta visa est, vt cor triplo, aut saltem duplo amplius videretur.
74. Nicolaus Magnus & nomine, & re, præ ingenij excellentia magnus à decimo nono ætatis anno palpitatione laborauit. Narrat se tum palpitationem incipientem sensisse cum annos vnde viginti natus contentiùs in vmbatili philosophorum xylo disputaret.

PARADIGMATVM.

311

Nam cum aliis aliud contingere soleat, non mirum si in ea contentione quidam in epilepsiam incidant, in palpitationem alij. Atque ab eo tempore ex interuallis ea palpitatione repetere solet, eamque ex stomachi cruditate originem habere credit. Nam flatibus erumpentibus leuatur plurimum: & cum accessio adest necessario illi decumbendum abstinendumque à cibo & potu. Exactis horis aliquot sudor manat toto corpore, alleuatur, cibum capit.

Puellæ tremor in sinistra parte in facie & thorace, non autem in partibus inferioribus si in sinistram incumberet, mouebatur. Quiescebat autem in dextrum deuoluta. Mane & vesperi mouebatur, caloris & frigoris erat vicissitudo, suppressi menses annis fere tribus. Facies saturato colore. Tenasmus, dolor stomachi, lien inflatus; huic vincula vteri erant resoluta.

75.
Holl. c. de exitu
tu matricis.

Dominæ de Rochepot cum varicosa esset hysterica affectione præhendebatur cum delirio, risu, lacrymis, oculorum contractione.

76.
Holl. c. de hyst.
affect.

Filiabus Præsidis Rothomagensis in motu vteri sursum quo ex interuallis agitantur, risus, præsertim dum paroxysmus instaret. Risum nec monitu, nec minis compecebant. Respondebant se non posse illum continere.

77.
ibid.

Mulier cum 9. menses videretur vterum gestare, cum omnia paruissent quæ in legitimo partu accidere contingunt, nil aliud præter quædam animalcula ranis similia excreuit, cum multis purgamentis cruentis.

78.
Holl. c. de mol-

Alia cum perfecto foetu molam excreuit ac si aliqua esset superfoetatio.

79.

Cuidam cultello aperta, hernia aquosa fuit. Hinc in gangrænam, dolorem intolerabilem & delirium incidit, mors expectabatur. Excluditur multa aqua per viretram, concisa magna pars gangræna conualuit.

80.
Holl. c. de ent.

Quidam diu pila palmaria luserat, lassus somnum iniit in peristrotrophæio. Repente elephanticus euasit.

81.
Sylu. com in
l. Gal. de febr.
82.

In colicis doloribus cauendum ne decipiamur. Nam sæpè in fine febrium, contingit à centro materiam regeri in abdomen, ibique dolores excitari colicis similes cum in intestinis nulli, aut exigui flatus contineantur. Sæpè humor biliosus ferit & distendit, doloremque excitat qui colicum mentiatur, interdum continentur abscessus à quibus dolores colicis non absimiles excitantur. Quod obseruauit Fernelius & nos post illum.

Aduocatus Gilot dolore colico cruciari putabatur, sed frustra.

83.

Variis praesidiis tentata res est. Nil profectum. Post longa & multorum annorum tormina, quibus non decumberebat, sexto quo decubuit die, interiit. Huic colon qua parte vicinum reni sinistro collecta veluti cartilagine dura in scirrhum obduruerat interiore cavitate eo tumore intercepta. Atque ita nil transcurrerebat. Parte dextra colon ad instar magnae vesicae dilatatum medicamentis erat. Superiecti vicinique muscoli abdominis & peritonæon erant saniosa.

Holl. c. de colico dolore.

84.

Hieronymus Germanus colicum dolorem pati putabatur. Quarto die interiit extimis ante frigentibus, languente pulsu, sanguineis spectris ob oculos obuersantibus. Huic interna in visceribus & intestinis inflammatio & putrilago erat.

85.

Sacerdoti colici dolores acerbissimi. Secuta deinde est paralysis quæ sedatis doloribus remansit. Nam & vi doloris, & per modum abscessus irritata materia *ὀδύνη*, potest afferre. Id frequenter contingere asseuerant Pictauiensibus.

86.

Mulierem sexagenariam vidimus quæ fluore tetro muliebri conflabatur, diu perseuerauerat. Nescio quo remedio repressus est, hinc natus diabetes sæuissimus quo emaciata tabefactaque interiit. Narravit nobis se in renum regione sensum ingentis frigoris sæpè præcessisse.

In tumore abdominis & hydropis specie multa sæpè obseruantur memoratu digna. Nam & pars detumet & euanescit sine manifesta excretionem.

87.

Holler.

Negotiatori Parisiensi in Angliam profecto cum is intumeret valde, tumor miraculo quodam subsedit, euauit morbus, nec rediit. An quod tumor partim vi caloris naturalis cum viscerum robore coniuncti discussus fuerit, an quod adiutus fuerit ab aëre marino cui se commiserat in negotiatione?

88.

Cuidam hydropico sudores toto corpore manarunt, & aqua totum corpus diffusum erat, hinc curatio.

89.

Hipp. in coacis

Piscator 12. menses quartanâ laborarat: huic male curatæ & ob improbam victus rationem hydrops successit. De nocte sursum translata materia conuulsiones epilepticae & terrificæ, tumor faciei admirabilis: delata deorsum tumorem pedum & seroti attulit. Hydrocele, testiculorum phlogosis & metus gangrænæ: sectus est. Conualuit, tamen si pronuntiarit Hippocrates epilepsiam hydropi superuenientem desperatam esse, in Coacis.

90.

Cuidam ad viuum secti sunt vngues: abdomen intumuerat; exercuit

exercuit corpus : per extimas partes aqua defluxit, conualuit.

Alteri abdomen tumidum habenti alui fluor: detumuit aquali- 91.
culus, repetiit paulò post, mors. Et nos saepe hydropicos alui fluore Holler.
interiisse comperimus: quanquam Hipp. scribit, Si hydropico aqua cc
in ventrem confluat, bonum.

Singultiendi non faciebat finem quidam, & non nisi vsu vini 92.
Hippocratici alleuatus. Credibile est huic ventriculi os superius
præfrigidum habuisse.

Puella perpetuò singultiebat, nil deglutiebat, dolor in œsopha- 93.
go erat. Antè pulmonibus bubulis largiter vsa fuerat, hinc grauitas
in stomacho, nausea, vomitus, frustulum pulmonis quem ederat,
in œsophago restiterat. Cucurbitulis reiectum est frustulum &
aliis adhibitis remediis: conualuit.

Archidiaconi à syncope & palpitatione è viuis sublato corpore 94.
disecto abscessus in substantia cordis inuentus est: in alterius pe- Holl. c. de pal-
ricardio aqua inuenta est, quæ id symptoma inferret. In Britone pitatione.
inflammatio cordis, in alio abscessus in vena arteriosa. Gal. c. 2. l. 5. de
loc. aff.

Ioan. Minard Supplicum libellorum in Regia Magister interiit à 95.
magno abscessu: in pericardio tunica contenta erat materia pu-
rulenta, & hoc medicis admirationi fuit. Vnde dum viueret &
bellè munia sua obiret; ex interuallis leipothymia præhendere-
batur: Aphonos per 12. horas, aut eò plus manebat. Huius rei causa Cap. 2. l. 5. loc.
an aliò referenda? legendus locus Galeni de Simia in libris de locis aff.
affectis huc maximè pertinens.

Palpitatio plerisque incidit. Pericardium flatu multo disten- 96.
tum deprehensum est. Et is flatus in aquam aliquando con-
crescit.

Præses Rothomagensis ab ineunte ætate ad annum 55. quo obiit 97.
palpitatione cordis tenebatur, ac præsertim à somno meridiano &
vbi arctius tibias decussatim complicaret. Sensus erat quidam tre-
mulus ad carotidas. Pulsus paruus vel nullus. Soluebatur paroxys-
mus edito crepitu, ructu clystere; dolore in mediis clauiculis exci-
tato, deinde in fronte, vel tussi satis violenta sponte nata, idem Holl. c. de Pal-
mulieri contigit. Repererunt medici in vtroque cor esse calidius, pitatione.
frigiliorem ventriculum. Sic vapor excitabatur, quem calor dis-
cutere non poterat.

Mulier ex balneo, aut vitiosis lignis succensis animo deficie- 98.
bat. Quidam si per horam lauaretur idem patiebatur. hinc conuenit Gal. in apho.

R r

Hipp. Aph. Qui frequenter & absque causa manifesta exoluuntur, de repente intereunt.

99. Monachus asthmate breui interiit. Dissecto repertus abscessus in vena arteriosa integris pulmonibus.

100. Quidam angina coreptus cum suffocaretur, iussit sibi amputari gurgulionem, seruatus est.

101. Mihi narratum est à fide dignis puerum annos decem natum cum in regalibus egregiè Hippocraticum vinum hauisset, de nocte ab angina suffocatum. Pressus dolore sibi foris intro adegit gladiolum: effluente multo sanguine sanatus, & vixit.

102. *Holler.* Melancholiâ morbo detentus se mortuum putabat. Medicos precabatur ne animæ quominus euolaret impedimento forent. Monebat vt omnes viderent expirantem. Hæmorrhoidon fluxu liberatur.

103. Alius se mortuum ratus omnia esculenta auersabatur, quod nefas crederet mortuum edere. Optimo consilio effectum cadauer mensæ accumbens, cuius exemplo cibum sumpsit.

104. Sacerdos concidebat epilepticus, solum caput mouebatur, nulla alia aliarum partium incitatio. rarissimum hoc.

105. Scorò è sura dextra vapor excitabatur, hinc totius corporis concussio. Soluebatur vomitionibus biliosis.

106. Nicolaus de Marillac & Catharina olim illustris Domini Memmei Supplicum libellorum magistri eodè penè morbo interiére. Ille cum de dolore aurium intima occupante quereretur, nec non de capitis parte altera remediis aliquot aliquantulum dolor cessit: recruduit statim, non ita tamen quin munia publica obiret: ἀπύρετος ferè erat. Exactis aliquot diebus recrudescit dolor, accessio febrilis cum periodico frigore eum præhendit: attonitus statim recumbit: incipit conuelli: conuulsus cum horrendis symptomatis & ἀφωνος interiit. Serua autem tres tantum dies laborauit. Sine febre: defectioes animi præ dolore: iactationes, insomnia. Remediis non cessit dolor. Rigor seu tetanus præhendit. ἀφωνος mors. in vtroque credibile est quoddam apostema in cerebro conceptum esse. Si euasissent, ὀξέλυσι, aut ἡμιπληξίαν vitare non potuissent.

107. Quidam laborabat morbo medicis incognito. Suspicio nonnulla fuit poculi venefici. Argumenta aderant. Præscripto iudicis res ad medicos relata. Aperto cadauere exanthematis obitus ventriculus reperitur. Iudicarunt toxicum præbitum, sed malè

quidem. Chirurgus oculus quasiuit num antequam è viuis excessisset aliquid in cute apparuisset. Cognito quod aliquid tale contigisset sententiam retractant: ac iudicarunt à morbillis occultis, vi naturæ non erumpentibus id tale euenisse. Hinc corpus internum contaminatum. Notandum hoc vt falsa de portione venefica suspicio potius blanda & placida ratione in simili exemplo fundata eleuetur, quam acerba apud iudices contentione frangatur ac oppugnetur.

Cuidam cum aphthosum os & gurgulio fuisset cum anhelitus insuauitate excretio puris contigit. Aperto corpore totus internus thorax syderatus apparuit. Et nos in vico de la Bretonnerie vidimus dominam cui saniosum os est, & veluti purulentum, foetens. Dubitant medici an à pulmonibus, an à cerebro.

108.

Observatum est palpitationem cordis mulieri melancholia hypochondriaca laboranti post molestias multas contigisse. Mors. In sinistro cordis sinu pars humoris melancholici reperta est ibi veluti concreta ac fermentata. Atque ita spiritus oppressi, congelatique sunt, eorumque incitatio & motus repressus.

109.

Eques Torquatus imbecillitatem stomachi & oculorum tenebricosum quid obiecit homini occupato publicis muniis; consuluerunt vt quotidie pilulam ex aloë ante pastum deglutiret. A dolore stomachi interiit. Ferunt repertam in aluo integram massam pilularum. Nam & frequentiam medicamenti natura elusit: & fortè cum pilulam caperet genio indulsit. Vt medicamentulum impotens fuerit.

110.

Duo excernebant sanguinem, vnus per nares, alter per os. Cum remediis non cederet malum, quæsitus num hiudinem haussissent. Cum huius rei opinionem fecisset quod in fonte bibissent, tandem veritas apparuit. Videndum ne decipiamur in hæmorrhagiis, & à vitio corporis res repetatur.

111.

Gal. c. 5. l. 4.
loco aff.

Mulier hydrope vteri corripitur appetentibus menstruis aquarum illuuias per vteri cervicem profunditur. Pelues sex implebantur aquâ citrinâ. Mox statâ periodo menses reduces. Rursum par colluuias colligebatur, & profluebat.

112.

Fer. c. de mor.
vteri.

Senex in iram mirè propensus post obitum sine felle deprehensus est. In eius loco lapis concreuerat: iis aliquando in cysti calculus concreuit quos grauis ac diuturnus icterus exercuit. Idem se obseruasse annorauit Langius & nos lapillos octo in cysti vidimus in Domina de Chaulmont.

113.

Epist. 57. l. 2.
Epist.

R r ij

114.

Neoburgu, virgo vestalis, continuis sub dextro hypochondrio torminibus vexabatur. Mors. Omnia illæsa intestina, ab hepate pendeat folliculus fellis ob pondus inclusi lapidis in substratum intestinum procumbens. Ac illud intestinum inoffenso fellis folliculo lapis ille attriuerat. Hinc dolores, tormina.

115.

Cap. 4. l. 5.

Trallianus narrat se vidisse quendam qui cum tussi summa ad tabem vsque maciaretur, oborta grauiore tussi lapidem durum excreat, qui pauimento illisus resiliebat. Paulus quoque in pulmonibus sæpe concrefcere annotauit.

Cap. 28. & 31.

l. 3.

116.

Canonicus continuo tussiebat, tonsillarum abscessu laborarat. Materiam dum discutere medici conarentur, siccitate tandem obduru it in lapidem. Cum medici tussim inde ortam mitigare conarentur vsu suppurantium lapis est excretus. Nam raro vicinia lapidem continens remollita est.

117.

Batrachion morbus mediastinam mulierem cum suffocationis periculo tenebat, vix loqui poterat. Tandem concreuit materia in verum lapidem.

118.

Lang. ep. 57. l. 2. ex Paulo.

Cuidam tenasmus permolestus. Tandem depræhensum illius causam esse lapidem in intestino retentum.

119.

Gentilis.

Cuidam stomachi dolor acerbissimus. Excretus est vomitu lapis. Cessauerunt symptomata.

120.

Is vno anno & dimidio post ea symptomata cum excreuisset, multam materiam fetidam, & fetidè expirasset, de repente interiit.

Barnabæ Panthou consarcinatori annos 69. nato ictus & contusio ad nothas costas hepatis propinquas. Restitit semper dolor & tussiendo percipiebatur. Exacti menses sex aut octo. Tandem dolores ad aluum, insomnia, inappetentia: de nocte syncope, vomitus sanguinis. Sudores frigidi, pulsus languidus, sanguis niger, grumofus. Syncopæ repetunt. Putatur animam agere. Purgatus deinde est. Conualuit, ita tamen vt pars ea dolore non careret. Quæstio. Vnde sanguis? cur non interiit secundum dictum Hippo.

121.

Ser. c. de lum.

Vermes aliquando pruritu quodam emergunt, præsertim ascarides, hinc in fœmora natesque quoquo versus irruunt.

122.

Quidam annos 20. natus epilepticus erat, nil tale passus erat antequam natus esset annos decem. At nono ætatis anno incidit in cranium quæ decurrit corona ὀβελῶνα, effractum est cranium. Effectum vt quod intro pulsum erat releuaretur. Os illud quod effractum erat vitium attigerat, ideo incremento & nutritione prohibebatur. Sic reliquum cranium crescebat, & qua parte læsum fuerat non nutriebatur. Secundum illam partem tamen

cerebrum crescebat. Sic per oppressionem cerebri quo præsertim tempore turgebat, vertigines & epilepsia.

Legatus quodam torquebatur, nec non tumore à dextro hypochondrio per ima ventriculi in sinistrum exporrecto. Sexennio toto studetur tanquam remolliendo scirrho. Tandem iniecto acriore enemate durum quippiam ac medio ductu pertusum pedis longitudine detractum est. Portio intestini credebatur, sed falso.

123.
*Fer. c. de inte-
sti mo. b. s.*

Alteri grauior affectus aluum cohibuit, ventre supra modum intumescente discessit è viuis. Inuentum est colon intestinum adeo infarctum pituita concreta, vt solidum planè putaretur. Et ideo nil fæcis in aluum prolabebatur.

124.

Multos cum iter facerent epilepsia præhendit, violento aëre ducto, aut per nares, aut aures. Si earum partium interitus obstruerentur, talis mali occasio præcipiebatur.

125.
Rond. c. de ep-

Ingeniosi & quibus ingenij acuties est ob cerebri substantiam subtilem ac delicatam in epilepsiam propendent. Vnde Carolus V. Imperat. Mahumetius & Cæsar iis affectibus obnoxij fuerunt. Et quibus ingenij vis acutior delicatiorque ij si quid contentius agant præsertim in coitione hominū, & frequētia, vt si quid ediferere velint paroxysmo epileptico capiuntur, vnde quidam putarunt non eò epilepsiam comitalem morbum dici, non quòd dimitterentur comitia si quis in iis epilepsia præhenderetur: sed cum aliàs tum maximè paroxysmum epilepticum hominem adoriri cum in hominū corona cum contentione aliqua animi agere instituunt. Vnde & aliis memoriâ quoque excidit id quod à longo tempore ei erat demandatum.

126.

Nobilis quidam quartanâ laborabat. Eum tædebat remediorum solennium. Vulgarium opem poposcit. Præstigiis ac amulettis febris visa est quiescere. Supressa est materia, ab ea successit crudelis dysenteria; interiit. Hinc nosci oportet fatiùs esse cum causa ægrotare, quàm sine causa alleuari.

127.

Virgo rigente hyeme niueis globulis cum æqualibus suis ludebat. Secuta partium extimarum refrigeratio, febris acuta. Summus in intimis æstus, interiit. Inuentus penè recoctus vterus, & hepar vermiculatum, hæc cum macilenta esset non dubium si in tam grauem affectum hyeme ita sæuiente inciderit.

128.

Nobilis solebat epilepsia præhendi. Remediis nil profectum est: furiosus factus est, desit postea esse epilepticus. Ergo verum

129.

Rr iij

quod in aphorismis scripsit Hipp. A furore *ἐκφρασις* superueniens bonum. huius bonæ solutionis maximè meminit Hipp. lib. 2. epid. sect. 5.

130.

Cuidam tam vehemens cordis palpitatio contigit, vt vicinas costas fregerit: & eas quæ supra sinistram mammam sunt de sede propria depulerit, sæpe arteriam dilatauerit. Item in aneurisma pugni magnitudine dilatatur arteria, & visu & tactu percipitur pulsatio D. Magnus ait se cum Fernelio obseruasse effractas, vi palpitationis, costas, sed ait illas costas longè antè abscessu tentatas fuisse. Alioqui incredibilis esset historia. Alteri tanta palpitatio contigit vt vehementer defiliret manus pectori applicita.

131.

Rondeletius.

Quidam cum in comitatu Præfulis caligas non exuisset, tandem cum exuere voluit partium pilos euellit citra præeuntem morbumvllum. Quod eò accessisse credibile est, quoniam diuturnitate suppressionis fuliginosi excrementi putredo concepta fuerit, hinc pilorum defluuium.

132.

Mulier quartanâ laborabat, immunis ab ea fuit quindecim dies, aut plus eò. Consilio medicorum ius folliculorum senæ sumpsit. Statim repetit febris, deinde cessat. Iteratò sumpsit medicamentum, rursus febris. Hoc arguit febre cum quartana mitiùs agendum.

Dicam quod nos obseruasse contigit anno Domini 1582. Magna fuit febrium quartanarum seges & verarum, quod per se & primò contingerent. Omnibus initio adhibita remedia. Non tamen quiescunt. Hoc affirmo verum, quibuscumque sapius exhibita sunt medicamenta & pugnatum remediis valentibus, iis omnibus producta fuit febris. Qui verò præsidia neglexerunt principio exacto, ij intra breue tempus incolumes extiterunt. Quod ab omnibus diligenter obseruandum est, & hoc primus Galenus cum aliquot veteribus annotauit. Vt malè de agris quartana laborantibus mereantur qui id student, vt medicamentorum frequenti vsu humorem adeo contumacem oppugnent & expellant.

133.

Comitis de Mauleurier vxor cum vterum gereret casu est læsa ad regionem lumborum, ferunt non attigisse partus tempus legitimum. Peperit. Omnia satis ex voto. Pleuritis. Secatur vena sapius, lochia supprimuntur. *Ἀπόπληκτος*. Mors. Aperto cadauere ligamenta vteri rupta reperiuntur. Mirum hoc. Et forte ruptura hæc purgationis non legitimè factæ causa fuit. An non oborta

pleuritide in muliere nuper enixa audacius mittendus sanguis? Vxor Domini Bonian mercatoris, non alia ratione interiisse videtur, quàm quia sæpiùs sanguis missus fluentibus lochiis. Hæc enim statim suppressa sunt.

Mulierem vidi quæ liberos habuerit & nata annos 30. semel, aut bis tantùm menstrua passa fuerat. An menstrua esse necesse est mulierem vt concipiat vtero? 134.

Mirum quod obseruatum in fene iracundo, in cysti fel non inuentum sed in eius loco lapis. Quod & Langius accidere iis ait, qui diuturno ictero laborarunt. Dominus Magnus ait, in vulgari quartanarum febriam fœtura obseruasse se plerosque toto autumno & hyeme quartanarios decubuisse, ac tandem interiisse: in quorum mortuorum cysti lapis loco fellis concreuerat. His quartanis iecur autor fuit. 135.

Nobilis Domina du Bez, cum quartana laboraret modo duplice, modo simplice, modo typum tertianæ retinente, cum item & vinum biberet, & ingens intus incendium perciperet, tamen perpetuè illi aqueæ vrinæ fluxerunt. Quod mirum. Siue antè accessionem, tempore accessionis, & post accessionem. Et exiguum fuit admodum caloris argumentum in vrinis. 136.

Virgo fœdos colores patiebatur. Diu id mali perseuerabat. Nullis cessit remediis, iuncta viro ægrescit, fortè curru citato vehementerque succutiente deuehebatur, dolores cordis, nausæ, agitationes, morituram credebant. Omnis generis humores abundè euomuntur: alius humescit. Momento penè primum faciei nitorem recuperavit. 137.

Nobili cuidam vrinæ diu suppressuntur. Comatosus fit, conuellitur. Vsu variorum remediorum vrina fluit. Moritur tamen. Quia suppressio excrementorum resolutionem cerebri affert: & qualitatem partibus imprimi explicacione vix perceptibilem. 138.

Ioannes le Fuzelier in Senatu Procuratorium munus exercens, tabida matre natus, eo modo, eoque morbo, & tempore eodem interit quo eius mater. In pulmonibus nil commemorabile reperitur quod mortem attulerit. Mirum quod antè mortem ei contigit, decem ante quam è viuis excederet diebus tumidum corpus fuit. Tumor fugax erat, repetebat ex interuallis. Vnde hoc? leucæ videbantur esse. Tale quid in morbis funestis contingere solere agnouit Hippocrates, Leucæ autem oboriuntur (supple in morituris) in morbis funestissimis, cuiusmodi est phthisis. 139.

Hipp. 2. prorr.

66.

66.

140. Mulier nunquam articularem morbum passa, fanis parentibus orta, sub dio in multam noctem sermonem producit. Ab influxu lunæ crudore quodam cerebrum percellitur. Dolores capitis ingentes, hinc omnis generis arthritidis eam adoritur.

141. Puellæ febris continua. Elatum abdomen in tumorem. Mirum quomodo tam subito hic tumor natus. Præ dolore interiit. Ac abdomen mortuæ apertum. Magno edito sono venter totus subsedit.

142. Mulier macilenta erat & melancholiâ hypochondriacâ laborare videbatur. Cum aqua potui dabatur, nullum dolorem sentiebat. Cùm vinum aqua dilutum hauriebat, dolore vehementi eoque ad sinistrum hypochondrium tenebatur. Quid hoc rei? An quod vinum subibat lienem & subigebat succum melancholicum in eo contentum, ut & acetum facit Hippocratis sententia?

Hipp. 3. aucto.

143. Mulieri acerbissimi dolores capitis & aurium. Sine intermissione admittebat fumum cephalicorum per infundibulum. Allevabatur, deteriores fiunt dolores. Mors. Aperto capite aquæ copia magna reperitur. Causam medici retulerunt ad vapores ita frequenter susceptos. Nec abs re. Cautos esse oportet in excitandis in aurem vaporibus.

144. Polemarchus à medico suo venefico poculo inficitur. Inexpugnabilis erat dormiendi appetitus. Sexto post die mors, de ventriculo querebatur. In eo quibusdam maculis ventriculus erat aspersus. Medici quibus aperiundi cadaveris cura erat, satis hoc argumenti afferre putabant. Oculatior alius iussit ventriculum ab aliis partibus desecari. Prætendit apertum omnium oculis: perforatus minimis foraminibus miraculo quodam apparuit. Et hæc pertusio mortis causa fuerat.

145. Vidi aurigam ad ripam Sequanæ pulmonicum, qui adeo viuens spiransque de se halitum emitteret, ut totum ferè cœnaculum inficeretur, & vix quisquam erat ferendo.

146. Mulieri nunquam menses fluxerunt: vixit tamen incolumis. Vidi natam annos 30. quæ semel tantum menstruum passa sit, nec tamen fœcunda esse desierit, & Hip. l. 5. epid. notat de quadam cui cum annos 4. suppressi menses essent, concepit & peperit Vitalē.

Fer. c. 16. l. 6. patho.

Gal. c. 1. l. 1. de loc. affectis.

In Perinæo quidam percutitur. Urina supprimitur oborta inflammatione, vesicam tamen plenam esse circumscriptio designabat. Affunditur aqua tepens. Tensio remittitur. Urinam facit.

Quidam

Quidam colico dolore diuexatus ab omnibus calidis & acris offendebatur, item & calorificis irritabatur. Alimentis benignis iuuabatur, dolorem acrem percipere se æger narrabat. Dato medicamento ex aloe conualuit. Sic decipi non oportet in colicis doloribus.

147.
Gal. c. 4. l. 1. de
loc. affect.

Alius cum dolorem excitari putaret ab acris humoribus sumpsit medicamentum acre. Ab hoc medicamento læsum intestinum. Quous etiam benigno cibo offendebatur. Coniecit Gal. intestinum venisse ad *διάρσει πνευματικῶν*, & ideo facile iecoris recrementa recipere, & corrumpere. Astringentibus cibus alleuatus.

148.
ibid.

Quidam in collo læsus hyeme. Recurrentes nervos læsio non attigerat. Tamen dum curatur perfrigerantur illi nerui. Vox perit. Vsu calidorum recuperatur.

149.
Cap. 6. l. 1. de
loc. affect.

Chirurgus strumas puero curaturus dum vas fecat membranam digito euellens, imprudens neruum recurrentem distrahit. Curat chæradas: mutum puerum reddit.

150.
ibid.

Homo macilentus lapidem in rene querebatur. Oxyporis calidisque medicamentis lapidi deturbando medici studebant. Aliquo post tempore digitos manus ut cauum sonantes, nil penè sentire & vix moueri posse ægrè ferebat. Paralyfin esse medici putabant. Sed à sola siccitate ob diætam exactam nata id mali contigerat. Macilentos lapidosos curare cum consilium est, cautionem adhibere oportet.

151.
Cap. 1. l. 6. de
sanitate tuen.

Dolorem capitis intulit scorpius in cerebro natus post basilicæ herbæ frequentem odoratum. Item & à vermibus in cerebro natis idem contingere posse asserit ex Indorum medicorum sententia Auicennas.

152.
Holl. l. c. de
dolore cap.

Cuidam trium digitorum sensus ademptus fuerat. Integer autem motus erat. Medici frustra manui remedia applicabant, cum in ea parte nec perfrigeratio fuisset, nec inflammatio, nec ictus. Fortè cum veheretur curru, in spinam incidit qua parte decurrit neruus sensum digitis impertiens. Itaque sæpè læsionis argumentum in ea parte paret quæ læsa non est.

153.
Gal. c. 6. l. de
loc. affect.

In eodem capite multæ extant historiæ eorum quibus huius, aut illius digiti, aut manus sensus ademptus erat illæso motu.

Puero cum in fluuio pisces venaretur præ aquæ frigore inuita fæcum contigit excretio resoluta musculo ani. Aliis inuita, aut vrinæ, aut fæcum similiter affuit excretio, aut suppressio propter ictum, aut læsionem neruorum dorsi lumborumque. Gal. eò loci,

154.
ibid.

ictum & refrigerationem rerum earum causas statuit. At in hoc distinguntur, quod ictus maxima ex parte ad plures vno musculos attinet: sed frigus vnum ferè musculum attingit.

155.
*Holl. lib. de
materia Chir.*

Quidam maligna vi luis venereæ conflictatus cum remedia deessent fimo stabulario vrinis iumentorum & equorum commixto putrique corpus recondidit. Tota materia venenata exhalauit. Curatus est.

156.
*cap. 5. l. 2. de
loc. affect.*

Galeno ipsi obortus est tantus dolor vt sibi perforari partem terebra putaret: ac præsertim qua parte vreteres à renibus ad vesicam protenduntur. In calculi opinionem eo loco fixi ventum est. At excretio declarauit vitream pituitam hoc doloris tædium attulisse, quæ omnium frigidissima est.

Idem illustri viro Domino de Fon-le bon contigisse nouimus, frustraque ei tanquam calculoso manum auxiliarem adhibebamus. Nam post infinita propè remedia per penem frigidissima pituita dolorem inferente excretâ conualuit. Quanquam & fortè colica nephriticaque simul aderat.

157.

Nuper misella mulier nescio quæ absurda ob annonæ caritatem sumere coacta, cõqueritur de grauissimo stomachi dolore, ac si colicam stomachicam dixisses. De fouenda parte ita distenta cogitabamus. Tandem Rheo exhibito reuomuit pituitosa multa cum tribus lumbricis semipedem longis ac viuus.

158.
*Sanaron. l. de
vermib. c. 4.
idem Mesu.
c. 2. de cura
agritud. int.*

Obseruauit Fernelius vermes ita sensim cuniculos egisse, vt viam sibi in crura fecerint. In inedia qui vermibus conflictari soliti erant, iis vermes ventrem & vmbilicum perforarunt, vt notat Auicennas, & post eum Sanaronola lib. de vermibus, atque idem se obseruasse Ioannes Mesuæus asseuerat.

159.
*Fer. de sympt.
uteri.*

Non tantum ætate prouectiores fluor muliebris diuexat, sed & iuniores & septennes puellas. Eas præsertim quas foedus color deturpat. Quod in puella annorum octo accidisse narrat Fernelius. Et nos multo minorem foedo fluore diuexatam vidimus. Mater id eò accidisse suspicabatur quòd puellula ista seruæ ῥοῦν γυναικείον patienti concubuiisset, & probabile istud.

160.

Narrat Fernelius fluorem muliebrem à gonorrhœa virulenta distingui, quod hæc fluat mensibus etiamnum erumpentibus: fluor autem muliebris cesset fluentibus mensibus. Nos contra in misella muliere vtrumque simul fluere obseruauimus. Et saniosa excretio per fluorem muliebrem adeo foeda erat, vt nullus esset ferendo.

PARADIGMATVM.

323

Mirum quod contigit Polemarcho Polono. Illi annos multos aures erant purulentæ, & magno profectu exernebatur nonnihil saniosum. Accepto grádi in fronte vlnere, raptò veluti alio cursu in anteriora, è naribus stillat purulentum ac foetens. Hinc narium foetor. Quod mirum magis & medicis inauditum incognitum, que fuit, vmbilicus ei intumuit, & stillabat sanies ferè affimilis ei quæ per nares exernebatur. Quæsitum qua id via & ratione fieret, cum vasa vmbilici in vinculum coaluerint.

161.

Nouimus mulieres, aut hemicrania, aut capitis dolore affligi grauiter solitas dum, aut lactant, aut peperère. Cum primùm autè conceperunt vtero aliæ nil tale sentiunt: aliæ post duos menses tantùm laborare desinunt. Quid hoc rei? Hipp. primus hoc à se obseruatum literis mandauit. Mulieri, ait, in Phæris caput circum-
dolebat. Remedijs non iuuabatur, ne dum caput quidem purgaretur. Cum concepisset dolores capitis relinquebant.

162.

Hipp. l. 5. epid.

Annosa mulier menstrua alba patiebatur, malum diu perseuerauerat. Cum tam diuturni mali eam tæderet, consulto medico nescio quid sumpsit quod fluxum sisteret. Nec hoc impunè tulit. Nam non ita post diabetes sæuissimus eam oppressit, à quo duobus mensibus post jemaciata tabefactaque interiit. Mirum quò abierit olida putrisque materia quæ fluorem committebat. Nam ea per diabetem non fluebat. Erat enim aqua limpida.

163.

Militi ab osse ethmoide solebat purulenta materia effluere, non secus ac è naribus fluere solet. Illa fœda eluuijs suppressa est facile quòd resimis esset naribus. Duo inde vermes villosi instar digiti geniti sunt qui illum in furorem adegère: ac febre non multùm manifesta die vigesimo de medio sustulère.

164.

Fer. c. 7. l. 5.

Quidam biliosus & macilentus, deposito fœnore contendit se intra breue tempus præfinitum sexdecim placentulas corniculatas (Galli vocant *deseschaudés*) comesturum. Effectum est vti voluit. Venter inde intumuit, doluit plurimum. Miraculo quodam post tumorem istum ventris, maculis, aut exanthematis corpus exaratur qualia in fœda scabie apparent. Grauissimè ægrotauit, ferè inde contabuit.

165.

Quidam in diuturno comitatu cum multis diebus caligas non exuisset, tandem cum eas deposuit, cum illis illarum partium pilos auulsit: ita fuliginosæ materiæ retentio diuturna radices illorum exederat.

166.

Rondeletius.
in ca. de notis
Alopecie à
morbo Gallic.

Quendam equus in præcordiorum regione calcitrauerat: in

167.

Sf ij

324

Gal. c. 4. l. 4.
de loco. aff.

septo transfuerso semper mansit imbecillitas. Dum respirationem inchoabat omnes thoracis musculos mouere cogebatur etiam sanus effectus. Et athleta, Secūsus, nomine, cum in septo transfuerso imbecillitatem nonnullam perciperet, omnes vna respiratione thoracis musculos mouebat, his locis patet sæpè occultam difficultatis spirandi causam, ex aliqua etiam abdita diaphragmatis imbecillitate nasci. Præsertim vitium æstimare oportet dum quietem agimus: nam tum sola diaphragmatis motio respirationi sufficit, quod si tunc omnes thoracis partes mouentur, aliquid contra naturam subesse suspicandum est.

168.
ibid.

Cuidam in nate oborto suppurato iuxta cruris initium, nerui illius cruris per chirurgiam nudati sunt: parte tamen sanata, toti membro difficultas motus contigit. Coniecit Gal. à priore inflammatione aliquid scirrhosum in parte relictum esse. Huic rei prouidit. Conualuit.

169.
ibid.

Piscator cum solo frigido diu piscans desedisset, in inuoluntariam sæcum & vrinæ excretionem incidit, fomentorum calidorum vsu sanatus est.

170.
ibid.

Quidam sub multa fecit iter pluuiæ ac validis ventis, pallium madefactum ceruici imposuerat. Pars pericranij sensu carebat. Medici capiti remedia assidue applicabant. Nil proficiebatur. Ceruici consulrum est. Sanatur. Nam ex primis spinæ spondylis nerui paria duo ascendunt ad caput, à quibus pellis caput ambiens sensum mutuatur: sic necessariò ceruici neruorum origini prospiciendum erat.

Quibus ex locis patet consultos nos esse oportet in remediis vsurpandis, ne parti temerè illa adhibeantur, cum tantum compatiendi lege laborat.

171.
Gal. 2. l. 5. de
loc. aff.

Galenus obseruauit tantam sæpè humoris copiam in ambiente cor tunica, vt ipsum cor non moueatur, quod & in hominibus & in simia à se dissecta vidit, cum illa in dies emaciaretur. In Gallinaceo scirrhosum obseruauit, ac si multiplex membranarum implicatio esset.

172.
ibid.

Gladiatores inflammato manifestè corde vidit pereuntes, non aliter quam si syncope cardiaca præhenderentur.

173.
ibid.

Quidam cum palpitatione præhenderetur præsertim verno tempore, solennem phlebotomiam celebrabat: & multis in simili affectu profuit sectio venæ, ait Gal. Et ille & hi ferè omnes morte ante senectutem præueniuntur, & cum syncope omnes ferè pe-

reunt. Tamen sine syncope vnum, aut alterum periisse, ait Gal. sed alia mortis specie: id est, apoplectico quodam modo, vt ait Paulus Aegineta.

Faber lignarius à vomitione molesta liberari non potuit. 174. Aperto cadauere semilacer erat ventriculus & putredine corruptus. Idem ferè in Domino de Hodeuille est inuentum. Nam languit ferè per 45. dies, nec manifestus erat morbus. Animo sæpè deficiebat, vt facultatis vitalis virtus videretur extinguì, alimentis resurgebat. Mors. Aperto cadauere totum hepar penè putre: Pulmones corrupti. Quibus in ægris eadem symptomata conspiciuntur, cautè medicamenta exhibere oportet. Nam sæpè calamitosè statim à sumpto medicamento intereunt. At præmatura morte corripuntur.

Puer annos natus duodecim sine nephritico dolore, cum difficultate tamen vrinæ per penem excernit lapillos pici & aloæ simillimos. Mirum fuit multis. Numquam cruentum excreuit. Quæritur cuius naturæ ea sit concretio. A sanguine esse aiunt. Ergo credibile foret aliquando mictum cruentum fuisse. Tamen cum Gal. explicat quæ sint illæ carunculæ quæ in vrinis apparent, ait veram carnem non excerni, sed sanguinem in hepate, aut in renibus exustum. Qui locus pro eo de quo nunc dicimus, audiendus videtur. 175. *Com. in Apha 76. l. 4.*

Quidam annos 30. natus nephriticos dolores passus erat sæpè. Purulentum minxerat. Cætera alacris interiiit. Repertus lapis in ore vasorum vrinariorum. Quod mirum, vt et que ren tabuerat: nihil erat succi, nil carnis: sed in molem maximam creuerat ac si inflatam vesicam dixisses: & tota cavitatis renum ita extensorum inanis erat. Sed quod mirum magis & nusquam visum, carunculæ longæ repertæ sunt tum in arteria venosa, tum in vena arteriosa, nec non caua vena dextri in cordis ventriculum attingente. Et tamen nunquam vlla difficultate spirandi laborarat. 176. *Idem narrat Fer. 6. 12. l. 63. patholog.*

Heros quidam Lutetiæ à febre acutissima decumbit. Deliria perpetua. Moriturum delirium prædicebant medici. Ecce nil tale medicis agitantibus strophium deuorat. Hinc grauissimæ & frequentissimæ conuulsiones. Medici tale quid morbo tribuebant, sed malè. Fortè illud per os magno cum conatu expulit: cessant conuulsiones. Audio conualere. In historiis præcedentibus huius libri obseruatum quomodo hydrops modò per insensilem transpiratum miraculo eua nerit: modò per sudores. Nos autem

Si iij

178. vidimus mulierem quæ menses aliquot hydrope detenta fuit. Abdomen elatum erat plurimum. Protuberavit vmbilicus: ruptus tandem est vi aquæ conclusæ. Excreta magna aquæ pars. Item circum lumbos per dies aliquot alia pars aquæ per modum copiosi sudoris excreta est. Euasit tandem ab illo morbo. Immo narrat se plurimum adiutam in tumore aquoso tibiæ poculo ex cancris fluuiialibus contusis in vino albo, in quo prius infusi sunt. Tumor ille pedum miraculo discessit.

179. Paulo antè annotatum quendam puerum excreuisse è vesica, aut è renibus lapillos pici aloæque simillimos. Est & mirandum quod nuper obseruatum, ex interuallis grumus sanguinis è nare durissimus, friabilis tamen magno cum conatu exibat. Qua parte decurrebat latebatque vena nigrities summa apparebat. Quærebatur quid rei esset. Tandem dictum malum hoc veluti nasi hæmorrhoidem nuncupari posse, qua sæculento sanguine cerebrum repurgaretur. Nec malum hoc suppressendum censebant, quòd furoris, aut symptomatis deteriotis metus esset quidam.

180. Cuidam militi nares simas habenti ex eluue quadam suppressa fluere solita, vermes duo villosi instar digiti illiæ geniti sinuæti- que sunt: atque hi tandem illum in 'furorem' adegerunt, & sine manifesta multùm febre de medio sustulerunt.

*Fav. c. 7. l. 5.
de morbis.*

181.

In oppidulo diui Gratiani quidam colico cruciatu tentari solitus post intempestiuos labores consueta symptomata experitur. Rustici neglecta alui subductione ad calefactoria confugiunt. Impensè calfaciunt. Aluus planè resistit. Medicamenta assumpta etiam horas nouem in præcordiis morata, reiiciebantur sine villo profectu. Clysteres irriti. Balnea vsurpantur. Nihil profunt. Quarto post die tympanitis speciem refert abdomen. Mors. Iliacum hoc.

182.
*Cap. 7. l. de
sant. tuenda.*

Galenus notat quibusdam ex diuturno lactis vsu, lapides in renibus concreuisse: aliis dentes eodem vsu excidisse. Quidam agricola centum annos vixerat in vsu frequenti lac habens, aliàs solùm, aliàs cum cacuminibus thymi. Alius spe lōgioris vitæ in e n factitare voluit. Incredibile quot symptomata inde contigerint. Hinc patet vnum & idem non easdem habere in multis vires.

183.

Cuidam totum brachium à metastasi humoris in eam partem nigricabat. Malum disparebat. Tunc insaniebat. Rursus redibat. Consultum tandem est vt denigrato brachio scarificatio profun-

da adhiberetur. Conualuit, liberque fuit & ab ista nigritie, & ab infania.

Multis qui insaniuerant post melancholicas affectiones caput apertum fuit. Venæ capitis inuentæ sunt turgentes, dilatatæ, ac varicosæ factæ. Idem capiti contigerat quod venis varicosis. Immo affectus erat, quæ Hipp. vocat *ὑπερμετρον*, venarum: super-vomitionem & eructationem voco. 184. *Lib. 2. de mor.*

Mulier ægerrimè præ dolore varices ferebat. Dilatatio summa erat. Audacter è varicibus ipsis detractus est sanguinis largacopia. Audacia ista rationem superauit. Optimè habuit. 185.

Mulier nouem menses gestare vterum putabatur. Nonnulla ex iis aderant quæ imprægnatis mulieribus, adesse solent. Instante partus tempore præ dolore ob abdominis tumorem fatis concedit. Veriti parentes ne vnâ extingueretur foetus, vt ademptâ matre superesset, recens emortuæ cadauer penè spirans secatur. Totum corpus internum, epiploum, mesaræum, hepar, lien, pulmones, cor quoque ipsum & peritonæum erant obsita vesiculis aqua purissima plenis & limpidissima, nihilque graueolens habebat, & quod magis mirandum, vnique vesiculæ triplex erat tunica, & incolumis, integraque à corpore siue esset superficies, siue interior substantia decidi detrahique poterat. Hipp. hydatidas obseruauit in corpore ipsius hepatis, sed nunquam quid tale in toto corpore deprehensum est. 186. *Aph. 5. l. 7.*

Nobilis vir febre tertiana correptus fuit, quartus paroxysmus adeo vehemens fuit, vt translato fursum humore *ἐπιέσιμος* vnus oculi, & exitus foras contigerit. Et hic oculus deperditustabit. 187.

Filiæ D. Desbrosses obortus tumor sub lingua, batrachion vulgo dictus, hinc nonnulla deglutendi & loquendi difficultas. oui Columbini magnitudinem adæquabat. Et venulis conspersus erat nigricantibus. metuebant chirurgi ne ad carcinomatis naturam accederet. Sectionem tentare recusant, audacior vnus adacto scalpello pituitæ albuginæ uncias duas vel tres educit. Breui conualuit. 188.

Dominus du Plessis cum molestiam aliquot accessionum febris tertianæ satis vehementis pertulisset, nouum & insolens remedium experiri voluit, cum enim ex aquatione & fluuio equireuertissent, iussit eos aqua puteali perfundi, cum hoc spectaret, istaque affusio aquæ perplaceret, idem voluit sibi fieri, & vt id 189.

serui facerent coegit. Educunt frigidam e puteo, nudo corpori, medio paroxysmo aqua affunditur. Nec id diu impunè tulit. Nam paulo post ἀφωρος fit, cōuulsiones eum adoriūtur. Spuma in os cucurrit. Epilepticè cōuellitur. Mors. Mirū fuit vnde tam repentinae mortis occasio. Licet enim difflari prohibeatur materia tertianam committens, non ita tamen saeva edit symptomata. Credibile est istud serum, eumque febrilem habitum qui e materia putrente effertur (licet febris ipsa, sit ἐπιθυσ) malignum quid habere. Declarant dolores vehementes capitis, aut totius corporis &c. symptomata quæ tam cito assidere solent febribus etiam mansuetis, vt mirum non sit, si insolentem experientiam & imprudentem tam fatalis casus exceperit.

190. Alter febre tertiana laborabat. Medicus qui illi medebatur vt erat αἰμὸφοβος, detractionem sanguinis neglexit. Quarto paroxysmo ruptis velut venis, & sanguinis repagulis, & facto impetu quodam in partibus internis, tanta foras sanguinis eruptio est consecuta, vt eo ipso die illi obeundum fuerit.

191. Vxor D. Bondenier varices magnos habebat in cruribus & tibiis. Temperamento est melancholico, adhibito super ea re consilio aperta sunt venæ, detracta est sanguinis copia insignis. Ab eo tempore nullum commemorabile secutum est incommodum.

192. Virgo quædam dum humi cecidisset, & verita esset ne naturalia detexisset, præ pudore desiit esse menstrua. Patiebatur autem tunc menstrua. Verebatur vero ne quid istius impuræ excretionis apparuisset. An tam facilis suppressio mensium causa, reuocato spiritu aliò, qui sanguinem ad partes conducebat.

193. Filius Clarissimi illius Budæi qui sui sæculi lumen extitit, horrendum symptoma passus est: eo sudante linthea cruentis maculis perspersa inuenta fuerunt. Et eo morbo interiit. Notat Arist. quosdam sudore cruento exudauisse. Et Theophr. ex Monade medico citat sudorem aliquando emanare cui similitudo insitum sanguine.

cap. 19. l. 3. de
bist. an.

194. Filio D. du Bois post eruptionem variolarum aborti dolores atrocissimi in brachiis & tibiis qui nullis cesserunt remediis: adhibito consilio super ea re emplastrum de ranis applicatur partibus dolentibus, breui conualuit. Id quod negligi non debet, ne tam facilis & ad manum parati remedij contemptus calamitatem agris adferre videatur. Nam si dum virgent dolores isti, si dum pars tumet ad suppurationem festines, corruptionis metus maior

maior erit. Si in solis anodynis consistas, opera fortassis lude-
tur. Et in tempestate quadam pustularum & eruptionum fe-
rinarum ferace oborti sunt tumores & dolores in variolis &
morbillis qui pueros miserè necabant. Itaque cæteris nil pro-
ficientibus, in hanc itum sententiam, vt Emplast. de Vigo cum
hydrargyro applicaretur, aut litus lenis alis fieret ex Mercurio.
Mirum in modum id remedij genus profecit.

In domo D. de Pacy cum hortus esset in quo genista luxu-
riaret, & parietes ferè floribus ornarentur ac vestrirentur, cæ-
pit quosdam desiderium floribus vtendi & esitandi, colligunt
& sartagine frigunt. Esitant iucundissimè. Tribus post esum
horis, tumultus in ventriculo contigit, dolor capitis cum ver-
tigrine fugaci, nausea, vomitus, & alui laxatio; ac si quoddam
cholerae morbi rudimentum foret. Stupor, metus, admittatio.
Quæ grauida erat verebatur de abortu. Paulò post pacata om-
nia. Vocatus, mirabar quid esset cur flores isti, qui in vsu aceto
conditi hyeme asseruari solent, tantam perturbationem at-
tulissent. De his sic Dioscorides. Purgant per superiora vehe-
“menter Ellebori vice citra periculum flores genistæ & semi-
“na. Quod observatione dignum est ne aut ciborum ignoran-
tia, aut voluptate ducti in commoda valetudinis peccemus.

Quidam in sura vulnus accepit, fluxit sanguis multus, non
tamen immodicè, vt ne ad fluxum sanguinis referas. Id quod
contigit. Ab eo tempore congregi non potuit, nec semen emi-
sit, saltem non arrexit sufficienter. Id mirum fuit etiam peritis
rei anatomicae. Non videtur enim ratio cur vulnus eâ parte in-
fluctum eam impotentiam adferat. An id Hip. fortè adum-
brauit, dum scripsit sectionem in malleolo infæcundos red-
dere? Sic aliquis partium consensus est, sed is fortassis non in-
tellectus.

Socrus D. Passart frequenter colico dolore tenebatur eoque
valde crudeli. Ad hepar illud referebant. Ea videbatur mœsta
perpetuo. Tandem incidit in febrem continuam. Dolor to-
tam partem dextram penè occupabat. Ab iecore omnino id es-
se autumabant. Nulla re iuari potuit. Nono icterus *κατακορής*.
Mors: aperto cadauere cystis fellis lapillis plena reperta est.
Hepar albicans.

Sectio inter annularem & minimum digitum ab antiquis
credita est febrem quartanam soluere. Quædam 7. iam men-

T t

195.

196.

197.

198.

ses quartanaria fuerat: Masilij Medici consilio secta est vena, de-
tractusque copiosè sanguis. Febris iugulata est, sed annum fe-
rè vnum manus tota veluti liuefacta mansit. Alter febre quar-
tana diu laborabat. In tibiis vlcera maligna & telephia oboriun-
tur. Febris perseverat. Arte remediisque communibus non
curantur. Suspicio luis venereæ est, quòd medicabilia non red-
derentur. Tamen rebus diligenter expensis, & rogatis, nil ve-
nereum inuentum est. Non desierunt tamen Medici suadere
vsum hydrargyri. Plantis pedum & femoribus applicantur ce-
ronea de hydrargyro, & consimilibus. Prouocatur *πυλαισμὸς*.
Curantur vlcera, curatur & febris. An idem in contuma-
cia febris quartanæ agere licet? Tamen narrat Fernelius obser-
uasse se quendam continenter afflictum, & lue venerea cum
sordidis vlceribus, necnon quartana vera. Adhibiti litus & diæta
solennis ad luem veneream, lue venerea est liberatus. quarta-
na perseverauit.

Lib. de Abdi-
tis veris cau-
sis.

199.

Mercator quidam ferina destillatione in pulmones à capite
iam vetere infirmitate prædito laborabat; nec solum caput ac-
cusabamus, sed & partium inferiorum intemperiem quandam,
cui pariter consulendum putabamus. Postquam primarios Me-
dicos consuluit, ijs visum est ex vfu esse lenientia, mitigantia,
catarrhum compescencia, tandem nostro consilio incrassantiũ
syruporum vñus visus est necessarius. Lutetiam venit tussiculo-
sus, curis implicitus, debebat enim sistere se coram Senatu e-
xaminis ergo. Et cum hinc illinc animus curis agitaretur bene-
cœnatus, meminit istius superioris consilij. E pharmacopolio
syrupum de papauere quærit. Eo copioso vñus est, tum ad ca-
tarrhi leuationem, tum ad somni conciliationem. Sed suæ im-
prudentiæ pœnas non longè post pependit. Obmutuit enim
& ἀφρονῶς mansit per duas horas integras. Etiam valde a-
gitatus vocem non recuperavit. Hinc apparuit febris ingens
(nec enim antè ἀπυρετὸς erat. Sequentibus diebus veluti
balbutiens & parum attonitus redditus est. Multorum obliuif-
cebatur, *καταφορέως* interiit. An vñus istius syrupi tantopere ob-
fuit. An materia suppressa fuit quæ *καταφορέω* inuexit? An
bonum in catarrhis venenatis & subtilioribus dare narcotica?
Annon dum symptomati occurrimus, causam, morbi fomitem
adaugemus? Etenim in talibus fluxionibus fit quædam *διάχυσις*,
& retinens de natura syntectica, & talis humoris suppressio

PARADIGMATVM.

cum aliquid venenati habeat, pernicioſa eſt. Commodè per halitum & ſudorem exhalaret & digereretur, ſed ſi idroticis vtimur, metus eſt ne corpus caleſcat, & humores commoueantur.

Nobilis mulier cum conceptum fallere vellet & foetum elidere, τὸ φθόρον ſumpſit ad provocandum ſanguinem; & ſui temerarii conſilij pœnas pependit. Fluxus enim ſanguinis eſt conſequutus, eroſis potius quàm apertis venis. Multo ſanguine per ſinum pudoris profuſo, adeo refrixit omne genus neruoſum, vt in ſummam imbecillitatem adductum ſit. Hinc cruciatus articulares, immanes, modo quodam admirabili atque diuina vindicta orti. Membrorum contractio, ſqualor, macies, mors. Quæ immodica hæmorrhagia conuulſionem ab inani- tione adfert, eadem articulares dolores excitare poteſt.

220.

F I N I S.

T. c. ij.

INDEX ALPHABETICVS RERV M OMNIV M
 insigniorum quæ continentur in hoc tertio Tomo Consultationum
 Medicinalium Dom. Gulielmi Ballonij, Doctoris Medici
 Parisiensis.

<p>A Admiratio medicorum ar- tem obscurat. 294 Aduotioni virus quoddam semper est adjunctum. 106 Aduotio bilis flauæ vim nescio quam imprimat humoribus. 107 Aluus fluens non est repente sup- primenda. 306 Angli vt plurimum ruffi. 9. flu- xionib. calidis & biliosis sunt ob- noxij. <i>ibid.</i> quare. <i>ibid.</i> sunt superbi & elati animo. <i>ibid.</i> quare & quo- modo sunt ruffi. <i>ibid.</i> Animal vt subsistat tria sunt ne- cessaria, vita, nutritio & respira- tio. 4 Animalia venenata quare nec fa- me nec siti pereunt. 80. triplex eius causa assignatur. 125 Animi pathemata morbos faciunt grauissimos. 72. 74 Animi pathematũ vis maxima in morbis faciendis. 119. 221 Animi pathemata alterant vocem & in viribus & in qualitate: omnes naturæ actiones peruertunt. <i>ibid.</i> Animus vbi mœrore percellitur, corpus sustinere nequit, vnde sequi- tur quasi membrorum omnium rui- na. 222 Animi ægrotantis Medicus est ser- mo, ægritudo autem non solùm est miseria, sed etiam carnificina. 223</p>	<p>Apoplexia quomodo fiat. 49 Apoplexiæ rudimenta quomodo abigenda. 285 Aquæ potus quibusnam noxius. 305 Aquæ potus lethalis. <i>ibid.</i> Arthriticorum misera conditio : si comedendum, manus, si ambulan- dum, pedes non habet, si dolendum, pedes & manus habent. 141 Arthritides biliosæ vnà cum se- necta releuantur. 185 Arthritidnem cessare malum est. <i>ibid.</i> Arthritis vbi cessat, in quos affe- ctus transmutetur. <i>ibid.</i> Arthritis quare dicatur opprobriũ Medicorum. 217 Arthritis est diathesis partibus im- pressa. 272 Aurium morbi periculosi. 92 Aurium tinnitus penè incurabi- lis. 117 Aurium obstructio duplex. 194 Aurium morbi summa cura sunt prænoscenti. 195. quomodo differ- rant ab oculorum morbis. <i>ibid.</i> Autumnus morborum ferax mul- tis de causis. 56 Autumno serum multum gene- ratur. 252 Autumnus pestifer & funebris di- ctus. 282</p>
--	---

INDEX

- B**
BAlnei ex aqua dulci dotes & commoda. 20. quibusnam idoneum. *ibid.*
 Biliosi sunt ad phthisim propensi. 130.
 Bilis benigna & mansueta inedia beneficio efferata & immitis redditur. 137
 Bilis efferuescit per inediam in biliosis corporibus, & æruginis naturam induit. 212
 Biliosorum duo sunt genera, alii tales sunt à natura, alii ex euentu. 84.
 Bilis accensa suo ardore molestias multas infert corpori. 47
 Bilis aduritur quatuor modis. 56.
 sola naturalis bilis facit ad sapientiam. 56.
- C**
CAchexia quomodo differat ab euexia. 228
 Cachexia duplex. 229
 Cachexia vniuersalis triplex est, pituitosa, melancholica & aquea. *ibid.*
 Cachexia quæ differt ab atrophia. *ibid.*
 Cachecticæ sunt penè omnes virgines, quarum pallet & est fœdata facies. 230
 Cæsar magis metuebat à Dola-bella & Antonio, vtroque elegante, succulento & florido, quàm à Cassio & Bruto, macilentis, & subtristibus. 172
 in Calculo renum quæ agenda. 278.
 Calculi duo magni qui à cathetere non potuerunt probari. 309.
 Cancroso tumori an debeat pyroticum, an supra an infra partem admouendum. 105
 Cancri sunt alendi, non curandi, nec irritandi. 106
 Cancri sunt soboles humoris melancholici. *ibid.*
 in Canis rabidi morfu quænam agenda. 169
 Capitis vulnus etiam leue nullum est negligendum, ex Hippocrate. 3
 Capitis acriter dolentis tres causæ. 6
 in Capitis dolore quæ conferat balneum. 8
 Cassia non colata magis lenit, temperat, humectat bilem, & pituitam ducit. 276
 Cassia sola, sine vlllo alio medicamento assumpta, nocet calculosis, duplici de causa. 149
 Cassia calefacit propter quandam quam habet in se caliditatem, ex Rondeletio. 176
 Causarum externarum obseruatio non negligenda in medicina faciendâ. 71
 Causi signum an sit sitis. 163
 in Causo partes extremæ cur agent. 67. 70
 Causi causa potest esse frigidissima. 70
 in Causo quomodo confert venæ sectio. *ibid.*
 Causus quomodo fiat, ex Hipp. 72
 Causi summum remedium aquæ potus. 73
 Cerebrum ne vis febrilis occupet in omni febre, est prouidendum. 10
 Cerebri morbi de apicibus artis sunt. 118. & 136
 Cerebrum metropolis frigidi & glutinosi. *ibid.* qui sunt Cerebro sicco & defæcatiore, prudentiores sunt, sed id boni sæua mercede compensatur. *ibid.*
 Cerebri glandula est fluxibus opportuna. 119
 symptomatum quæ Cerebrum exercit

I N D E X.

cent diuifio elegans & scientifica. 187.

Cerebri morbi sunt curatu difficiles, vt & cognitu difficillimi. *ibid.*

Cerebri phlogofis est morbus incurabilis & venenatus. *ibid.*

Cerebri morbi trib. de caufis curatu difficiles. 225

Cerebrum colliquationem facillè patitur à calido. 254

Cerui febre carent, & febres vitant qui ceruina carne vtuntur. 137 quare *ibid.*

Cholera morbus duplex, humida & ficca. 174

Cogitatio affidua occæcat, abducto intus vifu. 11

Colica Pictauiensis dicta, etiam Pariffis frequens. 312

Colicus dolor Melodunenfibus & Pictauienfibus familiaris affectus. 184.

Colicus dolor facillè transit in paralyfim. 209

Colorum faciei mutationes fiunt à corde. 12

Color pallidus hepar affectum denuntiat. 140

Color multùm pallidus ex candicante, ab hepate est. 228

Contraria contrariorum funt remedia. 202

Corpora quædam fimul iuncta habent quandam antipathiam. 110

Corpora pingua minùs fœcunda funt, & fenefcunt celeriùs. 111

D.

Defipientiæ obfcure, blandæ & contrectabiles, peffimæ. 186. & 188.

Destillationib. & tabi funt obnoxii qui funt calidiore temperamento. 16

Destillatio in corpore tenui & longo, tabem minatur. 92

Difficultatis fpirandi caufa multiplex. 232

Diuites eò infelices quo minùs bene tractâtur quàm aliquis de plebe homuncio, aut fcrutorum venditor. 297

Diuortium primum Romæ propter infœcunditatem. 111

Dentium dolor nulli parcit ætati aut fexui. 247. tormentis annumeratur. *ibid.*

Diuretica nocent pulmonibus, quia fanguinem liquant, & impediunt expectorationem. 233

Dolores cur noctu magis augeantur. 33

Duo funt in natura quæ admirationem pariunt Fallopio, nimirum magnes & hydrargyrus. 144

Dysenterię diuturnę mortis futuræ figna. 309

Dysenteria fuppreffa in infaniam verfa est. 308

Dysenteria intempeftiuè fuppreffa abfcelfum facit in coltis, in vifceribus, aut in articulis. 308

E.

Elephantiafi an competat potus è zytho, pomaceo vel pyraceo. 264.

Elephanticus de repente quomodo quidam euafert. 311

Elephantiafi Arabum quinã funt obnoxij. 83

Elephas ad alios deuoluitur, & quafi per traducem hereditatis iure propagatur. 122

Ellebori duo genera apud antiquos. 147

Ellebori magnus olim fuit vfus ad leuanda mentis & capitis vitia. *ibid.*

Ellebori vtriusque periculofus vfus. *ibid.*

Elleboro fuperiora corporis fibi

I N D E X.

- repugavit Carneades Academicus, scripturus aduersus Zenonem Stoicum. *ibid.*
- Ex Elleboro purgatio difficilis & plena terroris. *ibid.* non adhibenda sine necessitate. *ibid.*
- Elleborus multis magnis confert affectibus. *ibid.*
- Elleborismo vires eximias tribuit Plinius aduersus epilepsiam. 153
- Empyici cur noctu magis febricitent. 27
- Enterocoele facta in thoracis capacitate. 302
- Epilepsiae curatio dependet ex dignotione loci mittentis ad cerebrum. 137.
- Epilepsia hydropi superueniens desperata, ex Hipp. 312
- Epileptici facti sunt multi ingeniosi. 317
- Epilepsia quare morbus comitialis dicitur. *ibid.*
- Epilepsia in furorem versa. *ibid.*
- Epilepsiae origo & causa variis à partibus repetenda. 282
- Errhinorum in vsu magna cautione vtendum est. 164
- Eunuchi vnde dicti. 158
- Euphrasia in oculorum morbis ceco errore vsurpatur. 88
- F.**
- Febris quare noctu augeatur hectica febre laborantibus. 26
- Febres diurnae & nocturnae, quarum periculosiores. 27
- Febris continua existit duplici de causa. 68
- Febres ex hypochondriorum doloribus malignae. *ibid.*
- Februm acutarum focus quis. 69
- Febres quae quo quomodo intermittunt, periculo vacant. 244
- Fluor aluinus omnis aut est dysentericus, aut diarrhoicus, aut mesentericus, aut hepaticus. 192
- Fluor albus mulierum quomodo distinguendus à purulenta excretionem. 241
- Fluxiones acrium humorum quomodo contingant. 50
- Fœdi virginum colores quomodo sunt curandi. 78 79
- G.**
- G**enerales in Iure definitiones & in Medicina propositiones periculosa. 58
- Glandulae sunt partes depositariae & emunctoria cerebri, aut male affecti, aut prauo succo onusti. 161. 164.
- Gonorrhœa venerea scortatorum flagellum. 158
- H.**
- H**æmoptoicos pinguefacit Hippocrates, ne tabeant, & inopia cibi sanguis efferetur. 246
- Hæmorrhagiæ familiares iis quibus viscera sunt imbecilla. 252
- Hæmorrhoidalis dolor penè tormentis annumerandus. 248
- habet purgationem, non morbum. 249.
- Hæmorrhoidum fluxus menstruatibus mulieribus morbus est, viris non morbus, sed sanitatis tutela. 250
- Hæmorrhoidibus mulieres obnoxiae ferè sunt valetudinariae. 251
- Hæmorrhoides fluere desinunt corpore legitime vacuato. 252
- Hæmorrhoidis in muliere morbus, in viro sanitas, ex Aristotele & Galeno. 159. 227 234.
- in Hepatis fermentatione conuenit liberalis venae sectio. 193
- Hollerius Medicus Parisiensis celeberrimus laudatur. 209
- Homini soli contingit inter cætera animantia, vt vulneratus non reddat sanguinem. 120. ei soli con-

INDEX.

- tingit profluuium sanguinis è naribus, aliàs terrificum. 127. 252
- Homines vr bani & literarum cupidi, ventriculi imbecillitate laborant. 136
- Homo totus à natiuitate morbus est. 248
- Humori cuique suum est serum naturale & præternaturale. 252
- Hydrargyri vires eximiae & mirandae. 121. quomodo parari debeat in lue venerea. 122
- Hydrargyrosis ferè semper pulmonibus labem inurit mali moris & penè indelebilem. 138. & 142
- Hydrargyri vires planè mirabiles. 144.
- Hydrargyrus aduersatur chalcantio, indeque aquæ medicatæ nocent iis qui passi sunt hydrargyrosim, præsertim si vitriolo sint imbutæ. 219
- Hydrargyrus est luis venereæ alexiterium. 270. inter Hydrargyrû & semè corruptum antipathia quedam. *ibid.*
- Hydrargyrus est velut semè quoddam omnium metallorum. *ibid.*
- Hypochondriacæ melancholiæ signa. 196
- in Hypochondriacis calor est vt plurimum acer & mordax. 197
- Hypochondriaci non sunt validè purgandi. 199. videntur carere febre, & tamen febriunt. *ibid.*
- Hypochondriacorum febris est sui generis, & tumori cancroso non dissimilis. 205
- I.
- I**cterus à calculo in cysti fellis concreto. 315
- Imbecillitas partium duplici modo assumpta à Galeno. 185
- Imbecillam aliquam partem rarò quis non habet, ex Celso. *ibid.*
- Imbecillitas partium an ad intemperieñ, an ad morbos materiæ reuocanda. *ibid.*
- an ista Imbecillitas habeat aliquid *ἄρρητον*. *ibid.*
- Imbecillum omne est querulum, idq; duplex. 196. ex Aristotele. 224
- queruli sunt senes, ægri, & conualescentes, *ibid.*
- Insulsus dicitur qui caret sale. 76
- Insulsus homo & fatuus quomodo differunt. 168
- Intemperiei inæqualis magna vis est ad morbos generandos & curandos. 11. quid sit illa? *ibid.*
- L.
- L**ac virginale quomodo parari solet. 87
- Lactis asinini vsus facit aduersus arthritidem. 98
- Lactis vires in magnis doloribus. 219.
- Lac refranat & contemperat cacœthiam & prauitatem humorum in humano corpore turgentium. *ibid.*
- Lac asinæ prodesse non potest in tumore, obstructione aut duritie hypochondrii. *ibid.*
- Lactis asinini vsus ad faciei nitorem. 262
- Lac fumidum est, & caput opplet. 255.
- Lactis asinini vsus præsertim per æstatem vlceribus accommodatus est, quod vehementer detergeat. 287.
- Lanæ tinctæ colorem non depouunt, sic cerebrum in desipientia phrenitica, neque enim elui potest hæc affectio. 188
- Lapides ex intestinis decedentes. 304.
- Lapis per tussim excretus. 316
- Lapis in cysti fellea repertus ex ictero

I N D E X.

ictero diuturno. 319
Laurentius Medicus regius laudatur. 127
 Legati olim vxores secum non ducebant. 251
 Lethargus fit ex pulmone cum afficitur cerebrum tetro vapore, vnde marcor cerebri. 187
 Lethargus & phrenitis qui differunt. *ibid.*
 Lienosi quare sunt voraces. 201
 Lien iusto minor non bene defecat sanguinem. 202
 Lien quibus efflorescit, ijs corpus extenuatur. 218. 233
 in Luem veneream non datur prescriptio, latent reliquia, domatur venenum, non vincitur. 113
 Lues venerea nunquam emoritur, nec eius fibrae omnes eliduntur. 115.
 morbus est totius substantiae. *ibid.*
 Luis venereae alexiterium est hydrargyrus. 270
 Luis venereae latentis miranda symptomata. 300
 Luis venereae feliciter depulsa exemplum. 322
M
 Macri magis formidandi quam floridi & succulenti. 172
 Matrimoniorum perturbatrix est infecunditas, soboles vero vinculum, fidum pignus, & amicitiae conciliatrix. 108
 in Matrimonio proles est beatum amoris pignus. 113
 Medici multi plus valent & vident quam vnus. 102
 Medicorum indulgentia iuuat in morbo diuturno. 106
 Medicorum decreta tanquam Senatusconsulta esse debent, quorum ratio non quouis tempore reddi debet. 171.
 Medicus artem & artis euentum

nec debet nec potest semper praestare. 206
 Medicus vtilior est amicus quam extraneus, licet par sit scientia. 251
 in Medico non solum scientia, sed & fidelitas & beneuolentia requiritur. *ibid.*
 Mercurium Fallopius diuinum mixtum appellat. 144
 Mercurius & magnes, duo sunt in rerum natura quae admirationem pariunt etiam doctissimis. *ibid.*
 ex Mercurio potest ostendi resurrectio per cineres. *ibid.* vires eius mirabiles. *ibid.*
 Mercurius dulcificatus mira praestat in lue venerea & scrophulis. 121
 Mercurius aurum solum ad se rapit. 122
 Melancholicorum duae species, alij a limo, alij ab affatione sanguinis. 36
 Melancholici affectus quinam absolute dicti. 37. & 58
 Melancholici quare dicuntur balbi blasfque. 38
 Melancholicis affectibus an venae sectio conueniat. 39
 Melancholici perpetuo medicinam appetunt, eisque corpus perpetuo dolet. 52
 Melancholici apud Aristotelem dicuntur qui atrabile laborant. *ibid.*
 Melancholicorum varij motus & impetus vnde repetendi. 53. cur dolendi finem non faciunt. *ibid.*
 Melancholica sunt symptomata timor & maestitia absque causa. 55
 Melancholici per naturam sunt ingenio singulari. *ibid.*
 Melancholicorum sanguis quare non ita facile corrumpitur. 56
 Melancholicis quibus nominibus conueniat sanguinis missio. 57
 Melancholici ex sanguine misse

I N D E X.

- pinqueſunt. *ibid.*
- Melancholici dolendi & conquere-
rendi finem non faciunt. *ibid.*
- Melancholicus humor non tam eſt
irritandus quàm fouendus, alendus
& manſuefaciendus. 59
- in Melancholicorum morborum
curatione promouenda monentur
Medici de officio. 60
- Melancholici nec ſano ſunt corpo-
re nec animo, licet magnorù ſint
facinorum authores. 61
- in Melancholicis fuliginofum ex-
crementum multorum malorù cau-
ſa eſt. 62
- Melancholicorum maxima pars ſit
ab aduſto humore. 62
- Melancholici habent quædam in-
terualla. 71
- Melancholici vnde ſunt voraces. 106
- Melancholicorum morborum ir-
ritatio & doloris eſt prouocatio, &
denique mors ipſa. 107
- Melancholicis lac, balnea & om-
nia temperata profunt. *ibid.*
- Melancholici humoris vis & ener-
gia magna. 119
- Melancholici toti iacent in fer-
mento. 121
- Melancholici leui de cauſa ſangu-
inem excernunt. 126
- Melancholici affectus elleboriſmù
requirunt. 146
- Melancholiæ morbo & agrotò
animo medentur blanda colloquia. 146
- Melancholici perpetuò medicinã
appetunt. 159. 172. 196
- Melancholici ab aduſtione non
ſunt vehementer purgandi. *ibid.*
- in Melancholicis ab aduſtione eſt
adiunctum virus quoddam. 173
- Melancholiæ hypochondriacæ
ſymptomata multa enumerantur. 191.
- Melancholici ab humore acri val-
de queruli. 196
- in Melancholicis deiecta eſt appe-
tentia ab intemperie & affectione
praua, quam Galenus vocat *νεκρωσις*.
72. 50. 100. *ibid.*
- Melancholici cur flatuoſi, macri,
& piloſi. 197
- Melancholicorum corpora perpe-
tuò punguntur. 199
- Melancholia hypochondriaca
eſt gradus ad elephantem. 199. 200
- Melancholici omnia tuta timent. 200.
- Melancholia hypochondriaca mul-
ta includit & opinione maiora. *ibid.*
- non tam eſt in humoribus quàm in
partibus ſolidis. *ibid.* ei quandoque
remedium eſt ſenectus, qua & ipſa
morbus eſt. *ibid.* ordo agendorum ad
eius curationem. *ibid.*
- Melancholici affectus ſunt tormen-
ta medicorum. 201
- Melancholici flatu abundant: in
iis excretiones ſanguinis non omni-
no ſunt mala. 235
- Melancholicus humor aduſtus gra-
uiorum capitis dolorù cauſa ſapius
eſſe ſolet. 249
- Mefenterium prodigioſum, ab in-
teſtiniſ ſeparatum, abſceſſuum in-
ſolentium vbertate plenum. 298
- menſtrua an requirantur ad con-
ceptionem. 319
- Morbor vno quaſi ictu plus facit
quàm humores, qui longas febres
procreant. 224
- Morbi neruoſi generis ex parte hu-
moris & ſubiecti curatu difficiles. 216.
- Morbi aut ſunt longi, aut præci-
pites. 223
- in morbis à partium corruptione
non poteſt certò prædici exitus, vt
in humoralibus morbis. 244

INDEX.

- morbos congenitos in senecta defuturos credidit Hippocrates. 1
- Morborum diurnitas à tribus causis repetenda. 3
- in morbo mente constare bonum, quomodo accipiendum. 5.
- Morbos attollere non debent medici pluribus de causis. 13
- Morbi à stirpe in posteros deriuantur & hereditarii fiunt. 16
- Morborum congenitorum vis & potentia. 21. vix vnquam curantur. *ibid.*
- Morbi vernaes an mane irritentur? 28
- Morbi vt plurimum omnes circa diluculum mitescunt, etiam pestilentes. 29
- Morbi pene omnes sub tempus noctis ingrauescunt. 32
- Morbus crudus quomodo intelligendus, ex Galeno. 43. 61
- Morbus malignus dicitur qui communem aliorum morborum sortem superat, & agrè curationem admittit. 67
- Morbus lethalis dicitur duabus de causis. *ibid.*
- Morbum quid faciat non est videndum, sed quid tollat. 71
- Morbi longi trifariam dicuntur. 74.
- Morbi tranquillitas eiusdem diurnitatem & longitudinem significat. 128
- Morbi cerebri medicorum operam saepe eludunt & elidunt. 136
- Morbi congeniti seu connutriti, à Plinio parentales dicuntur. 176. sùt aeternæ possessionis, & in eos non est longioris temporis exceptio. *ibid.*
- Morborum plurima genera primo coitu & prima mensum eruptione soluantur; quod si non soluantur, vix ac ne vix curationem admittunt. 190
- Morbi multi negliguntur quia sine febre & vulgo homines affligunt, quales sunt dolores dentium, podagra, verminationes, tusses, tormina ventris. 203
- Morborum quorundam cruciatus saepe sunt grauiorès carnificum tormentis. *ibid.*
- Morbo vrgente videntur remedia cum quadam temeritate rapienda. 207.
- Mucosum quid, tenax & glutinosum apprens in vrinis quorundam, & adhærescens pertinaciter in fundo matulae, vndenam oriatur. 180
- Mucosi excrementi in paralytica natura exeditur. 212
- Mucus quid est, quanam substantia. 215
- Mucosus humor proprius membranarum & neruosi generis, ex Hippocrate. *ibid.*
- Mucosa vrina talis est, vel ob pituitam purulentam, vel ob pus pituitosum. 218
- Mucosa vrina vnum ex tribus significat. *ibid.*
- Mucus & salia sunt repletionis indices. 165
- Muliebris fluor tribus de causis curatu difficilis. 122. est multorum malorum ferax agris & medicis, quibus est crux & tormentum. 122
- ex eo magna sequuntur incommoda, siue perseueret, siue supprimitur. 123
- ab eius suppressione gangraena fit in vtero. *ibid.*
- Muliebris fluor in colliquatium terminatur. *ibid.* ad eius curationem quanam victus ratio requiratur. 123.
- quanam remedia interna & externa. 124. 125

I N D E X.

in muliebribus morbis non semper accusandus uterus. 159
 muliebres morbi ferè incogniti, ex Hippocrate. 204
 muliebrium omnium morborum causam retulit Hippocrates ad uterus. *ibid.*
 muliebris fluor moderatam victus legem requirit. 260. in eo casu abstinendum est ab agarico. *ibid.*
 mulieres hypochondriacæ & melancholicæ deterioris sunt conditionis quàm viri. 131
 præter mulierem nulla animalia grauida coitum norunt. 156
 mulieres calidiore temperamento sunt afflictæ valetudinis. 159
 mulieres quare sunt naturâ frigidiores. 205
 mulieres melancholicæ non fiunt sæpe menstruales. 206
 mulieribus animi essentia facilè dissoluitur, cum sit in illis vitale robur infirmum, & valida animi pathemata. 224
 mulieres infirmum gerunt animû. *ibid.* & 226.
 mulierum morbi grauissimi duplici de causa. 240
 mulieres hæmorrhoidibus obnoxia ferè sunt valetudinaria. 251
 mulieres à cæteris morbis sanguineis per menstrua vindicantur. 253
 mulieri quæ facilè concipiebat, si concipere desinat, illi est mittendus frequenter sanguis. 257
 mulierum cacochymarum proprium est, vt earum menses statam periodum non seruent, natiuóque careant colore. 284
 mulieres quædam vix menstruales, concipiunt tamen, & vitales pariunt fœtus. 320
 mulierum morbi sunt curatu difficiliore propter pudorem, si quid

præsertim circa naturalia oriatur. 103.

mulieres hypochondriacæ difficilius curantur quàm viri. 106
 musicæ occultæ nullus respectus, ex Nerone. 19
 musicam adamabat Aeneas Silius, qui postea Papa fuit. *ibid.*
 musici dicuntur esse soli Galli. 20.
 quare non Hispani & Germani. *ibid.*

N.

Natura humana æternitatis auida est. 155
 Natura nostri amantissima sic cuncta disposuit, vt dolorem aut breuem fecerit, aut tolerabilem. 204
 Natura quædoque est homini brutata & nouerca. 296

O.

Obstetrix apud Comicum, Medicorum auctoritatem imitatur. 173
 Oculorum morbi difficillimæ curationis, & quare. 87
 Oculorum morbus ἰππος dictus, quis. 236
 Oculus mobilis in morbis, aut delirium, aut tremorem musculorû oculi declarat. 237
 Offensis obnoxia est infirmitas. 168. 185.

Optima tria, bene valere, formosum esse, & habere diuitias nulla fraude quæsitæ, ex Platone. 176

P.

Paralysis quæ sub finem morbi contingit, an fiat à siccitate. 209.
 Paralyseos causæ variæ recensentur. 210
 Paralysis quædam post colicum dolorem Piçtauiensibus est familiaris. 211
 in Paralyfi vinum est vitandum

I N D E X.

- optimis de causis. 214
 Paraphimoseos causæ variæ recēsentur. 98. eiusdem remedia multa. 99. vnde dicta. *ibid.*
 Partem aliquam corporis imbecillam nemo non habet. 251
 Pedes in hydrope cur tumeant. 45
 Perfrigerationis partium extimarum causa, dum omnia intus ardent. 68
 Peripneumonia non habet coniunctum lateris dolorem, quamuis lateris doloris quem balneum discutit, super ea meminerit Hippocrates. 277
 Phreniticorum desipientiæ pessimæ, ex Hippocrate. 188
 Phreniticus quasi miraculo sanitati restituitur. 299
 Pituita alba quid sit explicatur. 45.
 Pituita atræ bili mixta parit Epilepsiam. 46
 Pituita falsa & acida fons multorum morborum. *ibid.*
 Pituita acida & falsa, ex Platone, fons est affectionum rheumaticarum. 216
 Pituita vitrea dolorem parit acutissimum. 322
 Plantæ viuaciores sunt quæ plus lenti & glutinosi habent humoris. 109.
 Podagra non est morbus incurabilis, ex Plinio. 98
 Podagram tria accersunt, desidia, crapula & vini vsus. 208
 Πολυπράγμονες homines aut non sunt prolifici, aut prolem valetudinariam producant. 109
 Practici veteres non tam erant verborum quàm rerum aucupes. 191. veteres Medici intelliguntur.
 Præceptum therapeuticum optimum: quæ per inferiorem ventrem fiunt euacuationes, in partes vicinas fluxiones ferè commouent. 217.
 Pulmones tetram & malignam labemvt plurimum retinēt ex hydrargyrosi. 138. 142
 Pulmones aliquid mali ferè semper prælagiunt, post luem veneream. 142.
 Pulmonum vitia facit exsereabilia pulegium. 168
 Pulmones qui habent calidiores, quædam tabes est familiaris, nomine tabis largiùs sumpto. 181
 in Pulmone calidiore an balneum competat. 182
 in tabescentibus à Pulmone consumpta valent, quia suppleunt vicē testudinum nemoralium. 183
 in iisdem somniferorum vsus minus tutus. *ibid.*
 Pulmonum morbis obnoxij viuunt qui calido temperamento præditi sunt. 16
 Pulmonum in affectibus an balneum conferat. 18
 Pulmonum malè affectorum signa. 25
 Pulsus inæqualis cum omnimoda inæqualitate exemplum. 306
 Pus in thorace contentum quare non excernitur, tres causæ recēsentur ex Galeno. 23
 Puris & pituitæ putris idem effectus. 24
 Pus habet maximè suos paroxysmos nocturnos. 26. 32
 Pus & purulentum quomodo inter se differant. 29
 Pus qui differat à sanie & sanguine. 30
 Pus dum sit, febris augetur & dolor. 32
 Pus an aliquis possit excernere nulla febre præcedente. 34

INDEX.

- P**us dicitur omnis humor aut succus corpori onerosus. 35.179
- Q.**
 in Quartana febre mitius agendum quam in alijs febribus. 318
 de Quartanæ febris curatione præceptum infigne. 318
 Quartanam febrem iecur aliquando facit. 319
 cum Quartanarijs benignè agendum est in negotio curationis. 106
- R.**
Ramicosis non valde conueniunt remedia per os assumpta, quidquid obganniant impostores. 107
 Rariorum rerum obseruatio ferit sensus eruditorum. 294
 Ratiocinari in quouis morbo bonum est. 10
 Raucedinis causæ recensentur. 13. quando formidabilis. 14. quando signum bonum, & masculæ virilitatis argumentum. 15
 Raucedinosi purgatio inimica. 20.
 Rheumatismus quomodo fiat. 177. fuit optimè cognitus Galeno. *ibid.*
 Rigor omnis aut est ab vlcere, aut à valis. 63
 Rosa priuilegio quodam vim habet sistendi catarrhi. 246
 Rosarum tinctura quomodo paranda, & quibus conueniat. 131
- S.**
Sacro morbo sunt obnoxij homines acerrimi ingenij. 118
 Salis vsus erat sacerdotibus prohibitus, vt essent castiores, & eo abstinebatur in sacrificijs. 97
 Saluia herba sacra, ex Agrippa. 116. vires eius miræ ad iuuandam conceptionem si succus eius bibatur. *ibid.*
- Sanguis humidior multorum morborum parens. 249
 inter verum Sanguinem & pus, ichor est quodammodo medius. 250.
 Sanguis per putredinem amissis suis fibris in putre quoddam serum resoluitur. *ibid.*
 in Sanguine considerata multa veniunt. 252
 Sanguinis consistentiâ vitiatâ fit serum. *ibid.*
 Sanguis vel est sanus, vel morbosus. *ibid.*
 Sanguinis ichores amari autumno generantur. *ibid.*
 Sanguis est humidior vel natura, vel morbo. 254
 Sanguis fit serosus multis de causis. 256
 Sanguis Galeni temporibus fere expers erat seri. *ibid.*
 Sanguis temporarium sumit incrementum. 257
 Sanguis vermiculis plenus. 298
 Sanguis niger qui per inferiora excernitur non est semper malus, etiam si atrabiliaris sit. 307
 Sanguinis excretio per os & nares ab hirudine in corpore latente. 315.
 Sanguinem frænum bilis esse putauit Auicenna, sed falsò. 7
 in Sanguine magna pars vitalitatis residet. 39
 Sanguis an faciat ad prudentiam. 40. 41. 43.
 Sanguis corrumpitur per alienæ rei admisionem. 48
 Sanguis tripliciter afficitur à bile sanguinem subeunte. *ibid.*
 Sanguinis frequens detractio quare vulgo credatur pinguefacere. 59
 Sanguis aquâ multâ dilutus an probandus? 61

I N D E X.

- Sanguinei & ἰξίθυσοι fiunt melan-
cholici. *ibid.*
- Sanguinis vitium elisis fibris est
ἀύσις, & corruptâ substantiâ est
φθόρα. 123
- Sanguinis excretio per os secunda
est in atrabilaris. 127
- Sanguis aduritur seri defectu, &
liquatur dum serum educitur per
medicamenta calidiora. 202
- Sanitas summum est bonum, diui-
tiarum, aut bonorū corporis nulla
est utilitas citra sanitatem, ex Hipp.
175.
- Scelotyrbe quid, eius symptoma-
ta & remedia. 82
- Scientiæ futuræ præfagium in Zo-
roaste. 102
- Scorbutum descripsit Hippocra-
tes nomine stomacaces. 143. eius si-
gna recensentur. *ibid.*
- Scorbutus idem est cum sceloty-
be. 144.
- Scrophulæ morbus sunt ludens o-
peram Medicorum. 120
- an iis cōueniat herba scrophularia
dicta. 121
- Scrophularum affines sunt lues ve-
neræ & elephantiasis. *ibid.*
- Scrophulas & affectus congeneres
fanat hydrargyrosis. *ibid.*
- Scrophulæ in caneros sæpe tran-
seunt. 160
- Scrophularum & cācrorum est se-
minarium in iis quibus in facie gut-
ta est rosacea. *ibid.*
- Scrophularia ipso nomine & frōte
multa pollicetur ad curationē stru-
marum, sed in exoluendo promisso
languet. 161
- Semen ex omnibus partibus deci-
duum, tradux est ad æternam pro-
pagationem. 155
- Senes difficiles sunt & queruli, vt
& conualescentes ac ægri. 126
- Seri putris perennis generatio
multorum malorum & symptoma-
tum causa. 249
- Sitim pariunt & accendunt mul-
tæ partes corporis, situ, actione &
vsu differentes. 64
- Sitis an sit causi signum patho-
gnomonicum. 64
- Sitire perpetuò & æstuarè est ar-
denti febrì peculiare. 65
- Sitis intolerabilis est comes ar-
denti febris. 65
- Sitis quare non adest vbi adesse
debet. 66
- Sitis cur maior aut minor sit quâ
febris in causo. *ibid.*
- Sitis absentia & vacuitas non est
semper signum facultatis naturalis
emorientis. 67
- Sitis inexplebilis in muliebri fluo-
re est signum pessimum. 123
- Sitis à pulmone exemplum. 301
- Sitis inexhaustæ causæ aliquot
recensentur. 305
- Sputum ex Hippocrate, effemi-
natur, ob nimium iusculorum & re-
rum liquidarum vsu. 246
- Sputum cruentum tabis prodrom-
us. 247. terrificus est affectus,
quia minatur tabem. *ibid.*
- Sputo cruento obnoxius erat Sa-
turninus, apud Plinium, & tamè
nonagesimum ætatis annum attigit.
ibid.
- Sputum sanguinis est de apicibus
artis. 92
- Sterilitas Medicos tenet anxios
& ambiguos, è qua parte pro-
cedat, an viri, an mulieris. 113
- Sterilitatis causa est intemperies
vteri. *ibid.*
- Strumæ vt plurimùm fiunt à pi-
tuita salsa per putredinem acida.
238.
- Studiosorum & vrbanoꝝ pluri-

INDEX.

- mi sunt infirmo ventriculo, propter inquietas cogitationes & assiduas vigilias. 6
Sudoris sanguinei exempla. 328
- T.
- T**empestiua si tempestiue non fiunt, morbi fiunt inconstantes & difficilis iudicij. 224
Terebinthinæ vires eximie aduersus sterilitatem. 115
Tormentis annumerantur multi morbi qui vulgo tamen negliguntur. 203.
Tussis causæ multæ recensentur. 244.
Tussim quandam à splene fieri obseruarunt antiqui. *ibid.*
Tussis quò magis est vulgaris, eò ferè negligitur. 247
Tussis mala vt signum & causa. *ibid.* caput replet & pulmonem calescit. *ibid.* eius causæ variæ recensentur. *ibid.*
Tutius est cù causa ægrotare quàm sine causa alleuari. 317
- V.
- V**oletudinarii viuunt qui inquieti viuunt. 101
Varices in venis capitis. 327
Variolæ & morbilli valde frequentes anno 1586. 249
Veneris immoderatæ noxæ multæ, & magna incommoda. 8
ad Venerem impotentie recensentur causæ multæ. 76
ad Venerem excitandam impensè calida nocent. 77
de Venerem sopientibus aut excitantibus medicamentis. 95
Veneris raritas vtilissima. 97
Venerem damnauit Democritus. *ibid.*
Venerem stimulat cicerum vsus. *ibid.*
Veneri officiant & nocent fluo-
- res albi. 109
Veneri totum incumbit vulgus. 115. 156.
Veneris vsus immeritò damnauit Democritus. 156
Venerea olim cur dicebantur *ἀσθητα*. 158
Ventriculo sunt imbecillo vrbani homines & studiosi. 100. 156. 185
Ventris segnitie omnium confusio. 84
Ventris tumores quinam periculosi. 88
Vermes in furorem adigunt militem. 326
Vermibus enecandis competit argentum viuum. 272. quamuis non sine periculo exhibeatur. *ibid.*
Vermis implacabilem dolorem ciens in capite. 302
à Vermibus capitis dolores. 310
Vermes insolentia symptomata sæpe afferunt. *ibid.*
Vertiginosi homines vnde fiunt. 10. & 12.
Vertigo est affectus senibus familiaris. 99
Vertiginosi qua diætâ indigeant. 101.
Vertiginosi vndenam fiunt qui vntur trochiscis de vipera. 137
Vertiginis tenebricosæ origo. 168
Vertigo epilepsiæ paranympus. 282.
in Vertigine an baluceum competat. 283
Veternosi pro hydropicis sumuntur apud Terentium. 265
Veternosus dicitur vetere morbo detentus, & affectus, cuius generis est vetus hydrops. 265
Vigilia pertinax cibos crudos & incoctos facit. 225
Vinum ieiuno non bibendum. 12.

Vinum

INDEX.

- Vinum** multa adfert ad vitam incommoda. 207
Vinum ieiunoventriculo assumptū multū nocet. 208
Vinum neruosis affectibus an conueniat. *ibid.*
Vinum facilè neruos replet ob calidam temperiem. *ibid.*
 Ab vsu Vini fluxionum prouentus ingens. 209
Vinum magis fundit & liquat quàm possit digerere. *ibid.*
Vinum quomodo conferat in dolore capitis. 214
Vinum album rubro salubrius est. 256.
Vires cur ad summum veniunt imbecillitatis nulla prægressa euacuatione.
Virginis fædi colores per vomitū curati. 319
Vifus hebetudo venæ sectionem quomodo requirat. 23
Viuaciores sunt plantæ quibus succus lentior est. 183
Vlcera oris quorum origo est à liene valde terrificæ esse scripsit Hippocrates. 1-3
Vocem vitari in morbis magni est momenti. 13
Vocis differentia multa. 19
Vocem vitiosam habent Elephantici. 19
- Volusino** præfecto per os fluxit sanguis singulis annis, & attigit annum 90. 127
Vrinæ suppressio in febribus ardentibus sæpe est *contra impetum*. 112
Vrina tortuosa fluens calculum in vesica indicat. 148
Vrina ipsa in sectis à calculo, detergendi vim habet. 149
Vrinæ suppressio cerebrum inficit, & labem affert indelebilem. 319
Vterus est plenus attractæ humiditatis. 126. est muliebrium morborum causa, ex Hipp. 159
Vteri cultus in recens nuptis medetur symptomatis hystericis & hypochondriacis. *ibid.*
Vterus grauium morborum in mulieribus author & fundus. 282
Vteri magna est habenda ratio in omnibus morbis mulierum. 284
Vulgus est proletarium, totum incumbit, Veneri, apud ignobiles vulgaris reperitur generatio, ex Plinio. 115
 in **Vulneribus** thoracis omnia tuta sunt timenda. 296

Z.

- Zychi** potus an competat in Elephantia. 264
Zythum damnant Dioscorides & Galenus & Eobanus Hællus. 265

Extrait du Priuilege du Roy.

PAR grace & priuilege du Roy, il est permis à M. IACQUES THEVART, Docteur Regent en la faculté de Medecine en l'Vniuersité de Paris, & Medecin de la Royne Mere du Roy, de faire imprimer les Oeuures de Medecine de M. GUILLAUME DE BAILLOV, iadistres- celebre Docteur, Regent, Doyen, & ancien maistre de ladite Faculté de Medecine son oncle, par luy examinez, corrigez, & augmentez, & mis en bon ordre, avec defences à tous Libraires, Imprimeurs, & autres personnes de quelque qualité & condition qu'ils soient, d'imprimer ou faire imprimer, vendre ny debiter lesdiets Oeuures dudit sieur DE BAILLOV, ensemblemēt ou separément, sans le congé & permission dudit sieur THEVART, durant le temps & espace de dix ans, à compter du iour que lesdites Oeuures seront acheuées d'imprimer, à peine de confiscation des exemplaires contrefaits, & de mille liures d'amende, despens, dommages & interests enuers luy; nonobstant oppositions ou appellations quelconques, Chartre Normande, clameur de Haro, ou autre chose à ce contraire, ainsi qu'il est plus au long contenu en l'original. Donné à Paris le 18. Septembre mil six cens trente-quatre. Signé, par le Roy en son Conseil. RENOUARD, Et scellé du grand sceau de cire jaune.

Ledit sieur THEVART consent & accorde que IACQUES QUESNEI, marchand Libraire à Paris, iouisse du contenu au present Priuilege.

Ce 3. & dernier volume de Conseils est acheué d'imprimer pour la premiere fois le 15. Novembre 1648.

Errata sic corriges.

Page 3 lin. 16. suadeat, pag. 8. lin. 19. lixiuum. Ead. pag. 16. lin. 3, 4. imponantur, pag. 10. lin. 23. prehenderint, lin. vlt. ægri, pag. 16. lin. 8. Ergo pag. 2. lin. 28. fuliginosi, pag. 23. lin. 13. hinc lachrymæ, pag. 25. lin. 30. in facie, pag. 4. lin. 14. multum, & lin. 28. feri tenuis, & vlt. lin. langius, pag. 35. lin. 17. transeundus, pag. 37. lin. 26. nixtum aliquid, pag. 40. lin. 16. poeta, pag. 41. lin. 6. serosum, & lin. 15. *αλαγγαλις*, pag. 41. lin. 24. *καθυσκος*, & lin. 36. *εθισιαρα*, pag. 43. lin. 30. *ηρασιμενυ*, pag. 47. lin. vlt. fibras, pag. 49. lin. 26. pro bonorum lege humorum pag. 51. lin. 12. Platoni, pag. 59. lin. 9. borborysmi, pag. 60. lin. 19. alioquin, pag. 61. lin. 12. crasfactionem, lin. 33. sed. pag. 65. lin. 22. in ventrem, pag. 75. lin. 8. lariffæa, pag. 77. l. 15. forum, pag. 80. lin. 10. & alibi sæpius pro scynæ lege Chinæ vel potius ad congruè loquendum leg. rad. finarum, pag. 85. lin. 27. Pugenfes & borboniæ, pag. 90. lin. 14. scrotum, pag. 95. lin. 5. Hypocratico, pag. 98. lin. 4. populeoue, pag. 100. lin. 23. defæcatus, pag. 101. lin. vlt. decerni, pag. 102. lin. 3. rad. dictamni, pag. 104. lin. 12. halicacabi, pag. 109. lin. 13. irriguus, pag. 114. lin. 30. citrini, pag. 123. lin. 29. fluorem, pag. 124. lin. 10. iua, pag. 128. lin. 14. Peruiano, pag. 135. lin. 15. hydragogum, pag. 141. lin. 12. Ischium. Pag. 144. lin. 5. vfus, pag. 179. lin. 3. stranguriam, pag. 182. lin. antepen. conferæ, pag. 192. lin. 18. laborauit. Et in marg. omnis, pag. 202. lin. 7. hydrargyri, pag. 208. in marg. vinum substantia neruosis partibus noxium, qualitate amicum, pag. 212. in marg. apparet cum, pag. 239. lin. 4. fugituo, & lin. 5. Gonorrhœæ Gonorrhœam, pag. 243. varices de genere eorum quæ, pag. 246. lin. 28. berberorum, pag. 247. lin. 4. tenui, & subfinem lin. testatur, pag. 250. lin. 6. dele intègram, p. 255. lin. 15. auriginosorum, p. 271. lin. antep. rebellante, pag. 272. lin. 6. contactuque, & lin. 8. spica & pag. 286. lin. 4. pede, pag. 317. lin. 14. meatus.

Cætera emendabit candidus Lector.